fiction.ro

t...1 TRITONIC

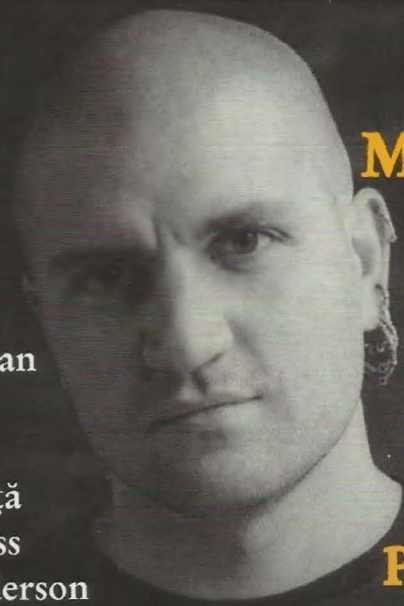

CHINA MIÉVILLE

PERDIDO STREET STATION

STAŢIA PIERZANIEI

în librării din 15 noiembrie

Marian Coman
Liviu Radu
Doru Stoica
Mircea Opriţă
Charles Stross
Kevin J. Anderson
Mircea Pricăjan
Paul Di Filippo
Rick Kleffel
Horia Nicola Ursu
Florin Pîtea

Michael Swanwick

Legiuni prin timp

Premiul Hugo 2004

Premiile British Fantasy şi Arthur C. Clarke 2001
CHINA MIÉVILLE
Perdido Street Station
STAŢIA PIERZANIEI
„China Mieville stă în linia întîi a celor care definesc şi creează literatura noului secol."
Neil Gaiman

ISBN 973-733-051-X
9 789737 330512

fiction.ro

Editor:
BOGDAN HRIB
bogdan.hrib@tritonic.ro

Redactor-şef:
MICHAEL HAULICĂ
michael.haulica@tritonic.ro

Colaboratori permanenţi:
HORIA NICOLA URSU,
MIRCEA PRICAJAN,
LIVIU RADU (România),
PAUL DI FILIPO,
RICK KLEFFEL (SUA),
MIRCEA OPRIŢĂ (Ungaria)

•

O PUBLICAŢIE TRITONIC MEDIA,
ISBN 973-733-051-X
www.fiction.ro
www.tritonic.ro
e-mail:
editura@tritonic.ro
Tel./Fax:
021.242.73.77;
C.P. 3-12 Bucureşti

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
Fiction.ro / ed.: Bogdan Hrib ; coord.: Michael Haulică - Bucureşti ; Tritonic, 2005
Bibliogr.
Index
ISBN 973-733-051-X

I. Hrib, Bogdan (ed.)
II. Haulică, Michael (coord.

82-311.9(082)

CUPRINS

EDITORIAL
p. 3

ROMAN (fragment)
- China Miéville
  Staţia Pierzaniei
  (Perdido Street Station)
  p. 5

INTERVIU
- Kevin J. Anderson
  p. 23

ANTICIPAŢIA ROMÂNEASCĂ
- Mircea Opriţă
  Perle de fum pe raza de soare
  p. 33

SPECIAL GUEST STAR
- Charles Stross
  Pistolul lui Cehov
  p. 41

PROZĂ SCURTĂ
- Marian Coman
  Sevăn
  p. 45
- Liviu Radu
  Corespondenţă literară
  p. 63
- Doru Stoica
  La cercuri
  p. 69

Volum editat și finanțat
de
TRITONIC
grup editorial

Președinte:
BOGDAN HRIB

Director general:
MIREILLE RĂDOI

Coordonator producție:
MARIUS DUMITRIU

Compartiment financiar:
SUSANA BADEA

DTP: Ofelia Coșman,
EXPERT EDIT SRL
e-mail:
expert.edit@gmail.com

Bun de tipar:
08.11.2005

Foto coperta 1:

Jerry Bauer /
prin amabilitatea
The Marsh Agency,
Londra, Marea Britanie

RECENZII

- Rick Kleffel – *Anansi Boys* de Neil Gaiman; *Accelerando* de Charles Stross
  p. 81
- Paul Di Filippo – *Woken Furies* de Richard K. Morgan; *Looking for Jake* de China Miéville
  p. 87
- Liviu Radu – *În puterea nopții* și *În apropiere de paradis* de Dean Koontz; *Galapagos* și *Mama noapte* de Kurt Vonnegut jr
  p. 92
- Mircea Pricăjan – *Scurta și plictisitoarea viață a lui Kjus* de Silviu Gherman
  p. 97

NUVELETĂ

- Michael Swanwick – Legiuni prin timp
  Premiul Hugo 2004
  p. 99

OUTSIDER

- Horia Nicola Ursu – Romanele anului 2004
  p. 133

ESEU

- Florin Pîtea – Locurile, obiectele, memoria și nostalgia în literatura lui William Gibson
  p. 141

EDITORIAL

Apariția unei noi reviste ar trebui să fie o bucurie pentru toată lumea: atît pentru cei care o fac, pentru cei care o scriu, cît și pentru cititori. Sper ca **fiction.ro** să fie o astfel de bucurie.

Conjunctura în care apare noua revistă nu este dintre cele mai fericite însă. La ora actuală nu există nici o revistă care să acopere domeniul literaturii science-fiction sau fantasy cu subgenurile aferente.

Ferice de voi – ar spune unii –, piața e liberă, nu aveți concurență. Sentimentul pe care-l am pornind acest proiect (o inițiativă generoasă a Grupului Editorial Tritonic) nu este tocmai acesta. Nu pot fi fericit că nu există nici o revistă care să sprijine acest gen de literatură în care, în ultimii ani, s-au afirmat o serie de scriitori valoroși, valoroși în primul rînd ca scriitori, nu neapărat de gen. Nu pot fi fericit nici pentru că, de paisprezece ani, reiau, mereu și mereu, acest proiect. Au fost **Supernova, Alternativ SF, Lumi Virtuale**. Toate cu împlinirile și neîmplinirile lor. Cu succesul sau insuccesul lor. Dar acum, privind în urmă, îmi dau seama că toate au fost trepte ale aceluiași drum: REVISTA. Revista al cărei model erau marile publicații de profil: **Asimov's, Analog, Fantasy&Science Fiction Magazine**.

Cu **fiction.ro** se pare că am ajuns în stadiul final, cel mai apropiat de modelele spre care am țintit întotdeauna: revista-carte, cu spațiu suficient pentru proză, articole, recenzii, eseuri. Revista pe care s-o poți pune în bibliotecă, pe care s-o păstrezi. Revista care să se apropie de modelul românesc al REVISTEI: **Secolul 20**.

Revista **fiction.ro** și colecția cu același nume pe care Editura Tritonic o lansează în această toamnă se vor o ilustrare a tendințelor literaturii de gen a începutului de secol 21. Vom publica volume apărute după anul 2000 (puținele excepții, se va vedea, sînt cărți care au marcat totuși noua literatură, sînt cărți din care aceasta a izvorît). Vom publica autori noi, tineri, care au erupt cu o nouă scriitură, care au spart granițele genurilor făcînd tot mai dificilă distincția dintre gen și mainstream, autori care au intrat – uneori chiar de la prima carte – în topurile de vînzări și în listele finale ale marilor premii, multe dintre cărțile lor fiind încununate cu premii ca Hugo, Nebula, World Fantasy, Arthur C. Clarke etc.

Nu vom neglija autorii români, ba dimpotrivă, literatura autohtonă va fi o prioritate pentru noi. De la autorii care și-au făcut deja un nume de-a lungul anilor, pînă la debutanți.

Poate cel mai bine ar fi să lăsăm faptele să vorbească pentru noi și intențiile noastre. Primele două volume ale colecției vor fi *Stația Pierzaniei (Perdido Street Station)* de China Miéville și debutul editorial al lui Marian Coman, *Nopți albe, zile negre.* Poate cel mai în vogă autor britanic al momentului alături de, cu siguranță, unul dintre cei mai talentați scriitori tineri români.

Noi vom publica, dumneavoastră nu vă rămîne decît să citiți. Pentru că, nu-i așa?, cititul nu dăunează sănătății.

MICHAEL HAULICĂ

China Miéville

Stația Pierzaniei
(Perdido Street Station)

Capitolul Cinci

Isaac aștepta, întors către oaspete. Garuda rămase tăcut. Isaac putea să-i vadă concentrarea. Garuda se pregătea să vorbească.

Vocea îi era aspră și monotonă.

– Tu ești savant. Tu ești... Grimnebulin.

Avea dificultăți în a-i pronunța numele. Ca un papagal dresat să vorbească, consoanele și vocalele veneau direct din gîtlej, fără modulare din partea unor buze. Isaac conversase doar de două ori cu un garuda în viața lui. Unul fusese un călător care se antrenase mult în formarea sunetelor omenești; celălalt fusese un student, un membru al micii comunități garuda, născut și crescut în Noul Crobuzon, care de copil vorbise argoul orașului. Nici unul, nici celălalt nu puteau fi confundați la voce cu un om, dar nici nu pronunțau atît de animalic precum acest păsăroi ce se lupta cu o limbă complet străină. Lui Isaac îi trebuiră cîteva clipe să înțeleagă ce spunea.

– Sînt. Întinse o mînă și vorbi lent. Cum te cheamă?

Garuda privi cu măreție la mîna lui, apoi o strînse cu o prindere ciudat de fragilă.

– Yagharek...

Prima silabă părea un țipăt ascuțit de pasăre. Creatura uriașă făcu o pauză și se legănă stînjenită înainte de a

continua. Își repetă numele, adăugînd de această dată un sufix complicat.

Isaac scutură din cap.

– Tot ăsta e numele tău?

– Nume... și titlu.

Isaac ridică o sprînceană.

– Mă aflu, deci, în prezența unui nobil?

Garuda îi aruncă o privire goală. După o clipă vorbi lent, fără să-și desprindă privirea din a lui Isaac.

– Eu sînt Prea Prea Abstractul Yagharek Care Nu Trebuie Să Fie Respectat.

Isaac clipi. Își frecă fața în palme.

– Bine. Trebuie să mă ierți, Yagharek, nu sînt obișnuit cu... titlurile onorifice garuda.

Yagharek dădu încet din cap.

– Ai să înțelegi.

Isaac îl rugă pe Yagharek să urce la etaj și el o făcu, încet și grijuliu, lăsînd adînciturі în treptele de lemn pe care le prindea cu ghearele uriașe. Dar Isaac nu reuși să-l convingă să stea jos, sau să mănînce, sau să bea.

Garuda rămase lîngă biroul lui Isaac, în vreme ce gazda lui se așeză și-l privi de jos.

– Deci, spuse Isaac, de ce ai venit?

Din nou Yagharek se adună o clipă înainte să vorbească.

– Am venit în Noul Crobuzon cu zile în urmă. Pentru că aici se află savanții.

– De unde ești?

– Cymek.

Isaac fluieră în surdină. Avusese dreptate. Fusese o călătorie imensă. Mai mult de o mie de kilometri prin ținutul acela aspru, pîrjolit, prin savana uscată, peste mare, mlaștini, stepă. Yagharek trebuia să fi fost mînat de o pasiune foarte puternică.

– Ce știi despre savanții din Noul Crobuzon? întrebă Isaac.

– Am citit despre universitate. Despre știința și industria care se mișcă aici ca nicăieri în altă parte. Despre Mlaștina Bursucului.

– Dar de unde ai aflat toate astea?

– Din biblioteca noastră.

Isaac era uimit. Rămase cu gura deschisă o clipă, apoi își reveni.

– Iartă-mă, spuse el. Credeam că sînteți nomazi.

– Da. Biblioteca noastră este mobilă.

Și Yagharek îi povesti lui Isaac, spre uimirea acestuia, despre biblioteca din Cymek. Despre marele clan al bibliotecarilor care legau miile de volume și le așezau în cufere, apoi le cărau doi cîte doi în zbor, urmînd calea hranei și a apei în veșnicul soare arzător din Cymek. Despre enormul sat de corturi ce se ridica acolo unde se opreau și despre grupurile de garuda ce se strîngeau în vastul centru de studiu atunci cînd erau pe aproape.

Biblioteca avea sute de ani, cu manuscrise în limbi nenumărate, vii sau moarte: Ramagoll, din care provenise limba din Noul Crobuzon, ca un dialect; hotchi; vodyanoi fellid și vodyanoi sudic; khepri; și multe altele. Conținea chiar și un codice, pretinse Yagharek cu evidentă mîndrie, scris în dialectul secret al mînuitorilor.

Isaac nu rosti nimic. Îi era rușine de ignoranța sa. Imaginea pe care o avusese despre garuda se prăbușise. Personajul din fața lui nu era doar un sălbatic înfumurat. „A venit vremea să intru și eu în bibliotecă și să învăț ceva despre garuda. Ce porc ignorant sînt" își reproșă el.

– Limba noastră nu are o formă scrisă, dar învățăm să scriem și să citim în alte cîteva limbi pe măsură ce creștem, spuse Yagharek. Cumpărăm tot timpul alte cărți de la călători și negustori, dintre care mulți au trecut prin Noul Crobuzon. Unii sînt născuți aici. E un loc pe care îl cunoaștem bine. Am citit istoria și poveștile orașului.

– Atunci ai cîștigat, prietene, pentru că eu nu știu nimic despre locurile voastre, spuse Isaac abătut.

Se lăsă liniștea. Isaac ridică din nou privirea către Yagharek.

– Tot nu mi-ai spus de ce ești aici.

Yagharek se întoarse și privi pe fereastră. Barjele pluteau fără țintă pe rîu.

Era dificil să discerni emoția din glasul aspru al lui Yagharek, dar Isaac avu impresia că simte o undă de dezgust.

– M-am tîrît ca un vierme din gaură în gaură preț de două săptămîni. Am cercetat ziare și bîrfe și informații, ajungînd pînă la urmă la Mlaștina Bursucului. Iar de aici am ajuns la tine. Întrebarea care m-a adus a fost: „Cine poate schimba puterile unui material?" „Grimnebulin, Grimnebulin" a spus toată lumea. „Dacă ai aur, este omul tău", au spus ei, „ sau dacă n-ai aur dar îi ești interesant, sau dacă îl plictisești însă i se face milă de tine, sau dacă îl apucă vreun capriciu". Spuneau că tu ești cel care cunoaște secretele materiei, Grimnebulin.

Yagharek îl privi drept în ochi.

– Am ceva aur. Am să devin interesant. Fie-ți milă de mine. Te rog să mă ajuți.

– Spune-mi de ce ai nevoie, spuse Isaac.

Yagharek își luă din nou privirile de la el.

– Poate că ai zburat vreodată cu balonul, Grimnebulin. Ai privit în jos la acoperișuri, la pămînt. Eu am vînat toată viața din înalturi. Garuda este un popor de vînători. Ne luăm arcurile și sulițele și bicele și scormonim cerul după păsări și pămîntul după pradă. Asa sîntem noi. Picioarele noastre nu sînt făcute să pășească pe podele, ci să prindă prada și să o sfîșie. Să ne prindem de copaci uscați și de stînci atîrnate între pămînt și soare.

Yagharek vorbea ca un poet. Vorbirea lui era întreruptă, dar limbajul era cel al epopeelor și poveștilor pe care le citise, curioasa oratie a celui care a învățat o limbă din cărți vechi.

– Zborul nu este un lux. Este o caracteristică definitorie pentru un garuda. Pielea mi se zbîrlește cînd văd deasupra mea un acoperiș care mă prinde în capcană. Vreau să văd orașul de sus înainte să îl părăsesc, Grimnebulin. Vreau să zbor, nu o dată, ci de cîte ori am chef. Vreau să-mi dai înapoi zborul.

Yagharek își desfăcu mantia și o aruncă pe jos. Îl privi pe Isaac cu rușine și sfidare. Isaac icni.

Yagharek nu avea aripi.

De spatele lui era prins un cadru complicat de lemn și legături de piele care se bălăbăni penibil atunci cînd se întoarse. Două arcuri mari de lemn porneau dintr-un soi de ham de piele prins sub umeri, treceau pe deasupra capului, apoi atîrnau pînă la genunchi, mimînd oasele aripilor. Nici piele, nici pene, nici pînză nu acopereau acele arcuri, nu se vedea nici un soi de aparat de planat. Era numai o deghizare, un truc, o recuzită acoperită de mantaua lui Yagharek, ca să pară că are aripi.

Isaac întinse mîna către ele. Yagharek înțepeni, apoi se controlă și îl lăsă pe Isaac să le atingă.

Isaac clătină din cap cu uimire. Zări iute o cicatrice pe spatele lui Yagharek înainte ca garuda să se întoarcă brusc cu fața la el.

– De ce? șopti Isaac.

Figura lui Yagharek se încreți încet și ochii i se micșorară. Un geamăt timid, omenesc, porni să se audă, crescînd în intensitate pînă deveni un strigăt melancolic de război al unei păsări de pradă, puternic și monoton și trist și singuratic. Isaac îl privi alarmat, strigătul devenind un urlet greu de înțeles.

– Pentru că este *rușinea* mea! strigă Yagharek.

Tăcu pentru o clipă, apoi vorbi din nou, mai liniștit.

– E rușinea mea.

Își desfăcu mormanul de lemne din spate și-l lăsă să cadă la pămînt cu un bocănit sec.

Era gol pînă la brîu. Trupul îi era subțire și fin și încordat, respirînd sănătate. Fără umflătura falselor aripi din spate părea mic și vulnerabil.

Se întoarse încet și Isaac își ținu răsuflarea cînd avu în față cicatricile pe care le zărise mai devreme.

Două umflături lungi în carnea omoplaților lui Yagharek erau cuprinse de roșeață ca și cum ar fost în fierbere. Semne de cuțit le împînzeau ca niște vene, cicatrici vindecate urît.

Fîșiile de carne inutilă de pe coaste aveau vreo jumătate de metru lungime și cel mult zece centimetri lățime. Isaac se încruntă: rănile erau zimțate la margini, lăsînd să se înțeleagă că aripile fuseseră tăiate cu fierăstrăul. Nu dintr-o singură lovitură, ci printr-o manevră de tortură. Isaac se cutremură.

Cioturi mici de os se mișcau sub piele; mușchii se încordau, grotesc de vizibili.

– Cine a făcut asta? șopti Isaac.

Poveștile sînt adevărate, gîndi el. *Cymek este un teritoriu sălbatic.*

Răspunsul lui Yagharek se lăsă mult așteptat.

– Eu... eu am făcut asta.

La început, Isaac crezu că înțelesese greșit.

– Cum adică? Cum naiba ai reușit?...

– A fost din vina mea, strigă Yagharek. Asta înseamnă dreptate. Mi-am făcut-o singur.

– Asta e pedeapsă? Fir-ar să fie, ce... ce ai făcut ca să meriți asta?

– Încerci să judeci dreptatea poporului garuda, Grimnebulin? Nu pot să ascult asta fără să mă gîndesc la ce faceți voi cu Refăcuții...

– Nu încerca să mă răstălmăcești! Ai perfectă dreptate, nu am la inimă legile acestui oraș... Încerc doar să înțeleg ce ți s-a întîmplat...

Yagharek oftă, cu un gest foarte omenesc din umeri. Cînd vorbi din nou o făcu pe un ton îndurerat, ca pe o datorie pe care nu o agrea.

– Am fost prea abstract. Nu am fost demn de respect. A fost... o nebunie... Am fost nebun. Am comis un act hain, un act hain...

Discursul lui se transformă în gemete păsărești.

– Ce ai făcut? Isaac se pregăti să audă o atrocitate.

– Vorbele nu pot exprima crima mea. În limba mea... Yagharek se opri un moment. Am să încerc să traduc. În limba mea se spune... pe bună dreptate... am fost vinovat

de furt-de-alegere... furt-de-alegere de gradul doi... cu lipsă crasă de respect.

Yagharek privi din nou pe fereastră. Ținea privirea în sus, ferindu-se de cea a lui Isaac.

– De aceea m-au numit Prea Prea Abstract. De aceea nu sînt demn de respect. Asta sînt acum. Nu mai sînt Yagharek Individul Concret și Respectat. Asta s-a dus. Ți-am spus numele meu și titlul. Eu sînt Prea Prea Abstractul Yagharek Care Nu Trebuie Să Fie Respectat. Asta am să fiu întotdeauna, și sînt destul de cinstit cu tine ca s-o recunosc.

Isaac clătină din cap în vreme ce Yagharek se așeză încet pe marginea patului lui Isaac. Părea oropsit. Isaac îl privi îndelung înainte să-i vorbească.

– Trebuie să-ți spun..., făcu Isaac. Eu nu prea... Mulți clienți de-ai mei sînt... cum să spun... nu chiar de partea cea bună a legii. Acum nu am să pretind că înțeleg măcar o parte din fapta ta, dar în ceea ce mă privește nu e treaba mea. Cum ai spus tu, în acest oraș nu există cuvinte pentru crima ta: nu cred că am să înțeleg vreodată cu ce ai greșit.

Isaac vorbise apăsat și serios, dar mintea îi lucra cu iuțeală. Porni să vorbească cu mai mult patos.

– Iar problema ta... este interesantă.

Începu să se gîndească la reprezentări de forțe și la linii de putere, la rezonanța femtomorfică* și cîmpuri de energie.

– Mi-ar veni destul de ușor să te ridic în aer. Cu baloane, manipulări de forțe și alte alea. Mi-ar fi ușor să o fac de mai multe ori chiar. Dar să te fac să te ridici *de fiecare dată cînd vrei tu, prin propriile puteri*... că tu asta vrei, nu?

Yagharek încuviință din cap. Isaac începu să-și mîngîie bărbia.

– La naiba...! Da... asta e într-adevăr o ghicitoare... mult mai interesantă.

Isaac începu să se cufunde în calcule numai de el știute. Își aminti prozaic că nu avea angajamente pentru perioada

* femto – prefix pentru 10^{-15} dintr-o unitate (n.t.)

imediat următoare, ceea ce însemna că s-ar fi putut ocupa o vreme de cercetare. Apoi evaluă importanța și urgența celor ce se aflau deja în lucru. Vreo două amărîte de analize de compuși pe care le putea amîna la nesfîrșit; o promisiune făcută cu jumătate de gură de a sintetiza un elixir sau două – chestii ușor de contramandat... în afară de cercetarea lui personală asupra acva-meșteșugului vodyanoi. Pe care îl putea amîna.

Nu, nu, nu! se contrazise el singur. *Nu trebuie să dau deoparte acva-meșteșugul... Cele două cercetări pot fi integrate! Amîndouă se referă la manipularea elementelor, la comportamentul lor aberant... lichide care păstrează forma, materie dură care invadează aerul... trebuie să fie o legătură aici... o variabilă comună...*

Făcu eforturi să revină la realitate, fiind brusc conștient că Yagharek îl privea cu nerăbdare.

– Sînt interesat de problema ta, spuse el simplu.

Imediat, Yagharek duse mîna la pungă. Scoase un pumn de pepite de aur de formă neregulată. Isaac făcu ochii mari.

– O... mulțumesc. Am să accept ceva pentru cheltuieli, ore de lucru...

Yagharek îi puse în mînă toată punga.

Isaac se străduí să nu fluiere pe cînd o cîntărea în palmă. Aruncă o privire înăuntru. O grămadă de aur. Era nedemn din partea lui, dar se simțea vrăjit. Acolo erau mai mulți bani decît văzuse vreodată adunați la un loc, destui cît să acopere costul tuturor cercetărilor și să-i mai și rămînă de cheltuială luni de zile.

Yagharek nu era priceput în afaceri, ăsta era un lucru sigur. Ar fi putut să-i fi oferit o treime, un sfert din asta și tot ar fi uimit pe oricine din Mlaștina Bursucului. Ar fi trebuit să păstreze cea mai mare parte și să-l momească pe Isaac din nou dacă i-ar fi scăzut interesul.

Poate chiar și-a păstrat cea mai mare parte, gîndi Isaac și ochii i se făcură și mai mari.

– Cum dau de tine? făcu Isaac cu ochii încă ațintiți la aur. Unde locuiești?

Yagharek clătină din cap și rămase tăcut.

– Păi trebuie să fiu în stare să te găsesc...

– Am să vin eu la tine, spuse garuda. În fiecare zi, la două zile, în fiecare săptămînă... Am să mă asigur că nu vei uita de mine.

– Nu e nici o primejdie, fii convins. Vrei să-mi spui că nu-ți pot trimite mesaje?

– Nu știu unde o să fiu, Grimnebulin. Mă ascund de orașul ăsta. Aici sînt vînat. Trebuie să mă mișc în permanență.

Isaac ridică neputincios din umeri. Yagharek se ridică să plece.

– Înțelegi ce vreau, Grimnebulin? Nu vreau să beau vreo poțiune. Nu vreau să port un ham. Nu vreau să mă urc în vreo mașinărie. Nu vreau o zi glorioasă în nori, apoi o viață legat de pămînt. Vreau să mă faci să mă ridic de la sol la fel de ușor cum treci tu dintr-o cameră în alta. Poți să faci asta, Grimnebulin?

– Nu știu. Isaac vorbea rar. Dar cred că da. Din cîte îmi dau seama, eu sînt cea mai bună șansă a ta. Nu sînt nici chimist, nici biolog, nici taumaturg... sînt un diletant, Yagharek, un amator. Mă privesc ca... Isaac făcu o pauză și chicoti. Vorbi cu emfază. Mă privesc ca pe stația principală pentru toate școlile de gîndire. Precum Stația Pierzaniei. O cunoști? Yagharek aprobă din cap. N-ai cum s-o ratezi, nu-i așa? Al naibii de uriașă. Isaac bătu darabana peste pîntece, susținîndu-și analogia. Toate liniile ferate se întîlnesc acolo – Linia de Sud, Linia de Dreapta, Linia Verso, Linia Capului și Linia Scufundată; totul trebuie să treacă pe acolo. E ca și mine. Asta e treaba mea. Astfel de savant sînt eu. Sînt cinstit cu tine. Cred că de asta ai tu nevoie.

Yagharek încuviință. Chipul lui de prădător era ascuțit, aspru. Nu se putea citi nici o emoție. Cuvintele lui trebuiau interpretate. Nu după figură, nici după ochi, nici după ținută (din nou mîndră și imperioasă), nici după voce nu-și dădea seama Isaac de disperarea lui. Ci după cuvinte.

– N-ai decît să fii un diletant, un pseudo-savant, un escroc... Atît timp cît mă faci să mă întorc la cerul meu, Grimnebulin.

Yagharek se aplecă și ridică de jos echipamentul dizgrațios de lemn. Îl prinse în curele de trup fără să pară rușinat, în ciuda situației lipsite de demnitate. Isaac îl privi pe Yagharek aruncîndu-și mantia pe spate și coborînd încet treptele.

Isaac se aplecă cu grijă peste balustradă și privi în spațiul prăfuit. Yagharek grăbi pasul pe lîngă mașinăria nemișcată, pe lîngă teancurile dezordonate de hîrtii și scaune și table de scris. Razele de lumină care trecuseră prin pereții găuriți de vreme nu mai erau acolo. Soarele coborîse dincolo de clădirile aflate în fața depozitului lui Isaac, blocat de rînduri masive de cărămidă, alunecînd într-o parte a Orașului Vechi, luminînd părțile ascunse ale Munților Pantofului, ale Vîrfului Spinării și ale stîncilor Trecătorii Pocăitului, prelungind umbrele zdrențuite ale pămîntului departe spre răsărit de Noul Crobuzon.

Cînd Yagharek deschise ușa, ieși pe o stradă cuprinsă de umbre.

****

Isaac lucră pînă tîrziu în noapte.

De îndată ce Yagharek plecă, Isaac deschise fereastra și atîrnă un cordon mare roșu de cuiele bătute în cărămidă. Mută mașina grea de calculat din mijlocul biroului alături pe podea. Teancuri de cartele de programare se vărsară din raftul de depozitare pe jos. Isaac trase o înjurătură. Le ordonă și le puse înapoi în teanc. Apoi își duse mașina de scris pe birou și începu să scrie o listă. Din cînd în cînd sărea în picioare și se repezea la rafturile de cărți improvizate, sau căuta prin teancurile de cărți de pe podea pînă ce găsea volumul care îl interesa. Îl aducea la birou și îl răsfoia de la coadă, căutînd bibliografia.

Copie laborios detalii, împungînd cu două degete tastele mașinii.

Pe măsură ce scria, parametrii planului său se tot complicau. Căută mai multe și mai multe cărți, cu ochii din ce în ce mai mari pe măsură ce descoperea potențialul acestei cercetări.

Pînă la urmă se opri și se așeză pe scaun, cugetînd. Apucă în grabă niște foi și mîzgăli cîteva diagrame: hărți mentale, planuri de acțiune.

Se întorcea din nou și din nou la același model. Un triunghi, cu o cruce plantată ferm în centru. Nu se putea abține să nu rînjească.

– Îmi place..., murmură el.

Se auzi un ciocănit la fereastră. Se ridică și se grăbi într-acolo.

Un chip stacojiu tîmp se holba la Isaac de afară. Două coarne scurte îi ieșeau din bărbia proeminentă, creste și cucuie de os imitau fără prea mult succes o coafură. Ochii apoși priveau de deasupra unui rînjet deformat.

Isaac deschise fereastra în crepusculul care se transforma rapid în noapte. Pe apa Molimei se auziră claxoane enervate venind dinspre navele industriale care se căzneau să treacă una pe lîngă alta. Creatura cățărată pe pervazul ferestrei lui Isaac sări prin cadru, sprijinindu-se în mîinile crispate.

– Sara bună, căpitanu! bolborosi ea. Accentul îi era puternic și ciudat. Văzui chestia roșie, năframa atîrnată... Îmi zîsei: Tre să merg la șefu! Creatura făcu din ochi și lătră un chicotit prostesc. Ce să fac pentru mata, căpitanu? La picioarele tale.

– Bună seara, CinăÎnDoi. Mi-ai primit mesajul.

Creatura fîlfîi din aripile roșii de liliac.

CinăÎnDoi era un gargui. Cu pieptul umflat ca al unei păsări ghemuite, cu brațe groase ca ale unui pitic sub aripile acelea urîte, garguii bîntuiau cerul Noului Crobuzon. Foloseau mîinile drept picioare, brațele ieșindu-le de la baza trupului îndesat, ca picioarele unui corb. Puteau face cîțiva pași împiedicați, țopăind pe palme, dacă se așezau pe undeva, dar preferau să plutească deasupra orașului, țipînd și coborînd în picaj și necăjind trecătorii cu înjurături.

Garguii erau mai inteligenți decît cîinii sau maimuțele, dar în mod sigur mai puțin decît oamenii. Hrana lor intelectuală era formată din lucrări porcoase și comedii ieftine și gunoaie, își puneau nume unul altuia fără să le înțeleagă, luate din cîntece populare și cataloage de mobilă și cărți aruncate pe care abia puteau să le citească. Sora lui CinăÎnDoi, Isaac știa asta, purta numele de GîtDeSticlă; unul dintre fiii lui – Scabie.

Garguii trăiau în mii și mii de cotloane, prin poduri și magazii și pe după depozite. Mulți își duceau viața la marginea orașului. Movilele uriașe de gunoi de la marginea cartierelor Cupa de Piatră și Cartierul Desțelenirii, cîmpul de gunoaie de pe malul rîului în Cotul Sur, toate colcăiau de gargui care se hîrjoneau și rîdeau, se adăpau din canale stătute și se împerecheau în aer și pe pămînt. Unii, precum CinăÎnDoi, mai prindeau cîte o slujbuliță. Cînd se vedeau atîrnate eșarfe de acoperiș sau semne cu cretă în dreptul podurilor, probabil cineva chema un gargui să-i dea ceva de treabă.

Isaac scormoni prin buzunar și scoase un șekel.

– Vrei să cîștigi asta, CinăÎnDoi?

– Cum să nu, căpitane! strigă CinăÎnDoi. Ferea jos! adaugă el și se ușură cu zgomot. Găinațul se împrăștie în stradă. CinăÎnDoi rîse cu poftă.

Isaac îi întinse lista pe care o făcuse, strînsă sul.

– Du asta la biblioteca universității. O știi? Dincolo de rîu? Bine. E deschisă pînă tîrziu, trebuie să o găsești deschisă. Dă asta bibliotecarului. Am semnat-o, așa că nu ar trebui să ai probleme. O să-ți dea niște cărți. Crezi că le poți aduce aici? Vor fi destul de grele.

– Nici un bai, căpitane! CinăÎnDoi umflă pieptul ca un cocoș. Mi-s vînjos!

– Bine. Dacă reușești să faci totul dintr-un singur transport îți mai dau niște bișțari.

CinăÎnDoi prinse lista în gheare și se întoarse să plece cu un strigăt copilăresc, cînd Isaac îl prinse de capătul aripii. Garguiul se întoarse, surprins.

– Necaz, șefu?

– Nu, nu...

Isaac îi studia aripile gînditor. Deschise și închise aripile masive ale lui CinăÎnDoi cu blîndețe. Sub pielea de un roșu aprins, bătătorită și groasă ca o piele tăbăcită, Isaac putea simți mușchii specializați pentru zbor. Mișcarea lor era de o magnifică economie. Răsuci aripa în cerc și simți mișcarea de vîslă care trimitea aerul sub trupul garguiului. CinăÎnDoi chicoti.

– Căpitane, mă gîdili! Împielițatule! strigă el.

Isaac se întinse după o bucată de hîrtie, uitînd preț de o clipă că îl tîra după el pe CinăÎnDoi. Își imagina aripa garguiului reprezentată matematic, sub formă de planuri simple.

– CinăÎnDoi... să-ți spun ceva. Cînd te întorci îți mai dau un șekel dacă mă lași să-ți fac cîteva heliotipii și să te supun la vreo două experimente. Durează doar vreo jumătate de oră. Ce zici?

– Șubi-dubi, căpitane!

CinăÎnDoi sări pe pervazul ferestrei și se aruncă fără zgomot în lumina slabă a crepusculului. Isaac miji ochii, studiind mișcarea rotită a aripilor, privi mușchii aceia puternici unici la zburătoare menținînd în aer cele vreo treizeci și cinci de kilograme de carne și os.

Cînd CinăÎnDoi dispăru din raza lui vizuală, Isaac se așeză și făcu la repezeală o altă listă, de această dată scrisă de mînă.

Cercetare, scrise el în partea de sus a paginii. Apoi dedesubt: *fizică; gravitație; forțe/planuri/vectori; CÎMPURI UNIFICATE.* Și ceva mai jos scrise: *Zbor i) natural ii) taumaturgic iii) chimico-fizic iv) combinat v) altele.*

În sfîrșit, subliniat și cu majuscule, scrise FIZIONOMIA ZBORULUI.

Se lăsă pe spate, nu relaxat, ci gata să sară în sus. Fredona fără noimă. Era entuziasmat pînă la disperare.

Pipăi pe sub pat după o carte, un volum vechi, enorm. Îl lăsă să cadă pe birou cu un duduit greu. Coperta era imprimată în relief cu foiță de aur fals.

Bestiariul Înțeleptului Potențial: Rasele Gînditoare din Bas-Lag.

Isaac mîngîie coperta lucrării clasice a lui Shacrestial-chit, tradusă din limba vodyanoi de Lubbock și actualizată în urmă cu o sută de ani de Benkerby Carnadine, negustor uman, călător și învățat al Noului Crobuzon. Deseori retipărită și imitată, dar încă nedepășită. Isaac strecură degetul la litera G a indexului și răsfoi paginile pînă ce dădu peste o schiță în acuarelă a unei păsări Cymek cu care începea eseul despre garuda.

Cum lumina se făcea tot mai slabă în încăpere, porni lampa cu gaz și se așeză la birou. Afară, în răcoarea serii, departe spre răsărit, CinăÎnDoi bătea greoi din aripi ținînd în mîini sacul cu cărți ce se bălăngănea sub el. Putea zări lucirea flăcării de gaz din biroul lui Isaac și sub ea, dincolo de fereastră, lumina gălbuie a lămpii de pe stradă. Un șuvoi de insecte nocturne spiralau în jurul ei, găsind uneori o crăpătură în sticla protectoare și aruncîndu-se sinucigaș în lumină cu o scînteiere. Rămășițele lor carbonizate se depuneau ca un praf pe fundul lămpii.

Lampa era un far în orașul acela dușmănos, ghidînd garguiul peste rîu și îndepărtîndu-l de teritoriul prădătorilor de noapte.

****

În acest oraș, cei care arată ca mine nu sînt ca mine. Am făcut odată greșeala (obosit și înfricoșat și disperat după ajutor) să mă îndoiesc de asta.

Caut un loc să mă ascund, caut de mîncare și adăpost cald pentru noapte și loc ferit de privirile care cad asupra mea de fiecare dată cînd pun piciorul în stradă. Am văzut un tînăr fugind, alergînd cu ușurință de-a lungul pasajelor înguste dintre casele dărăpănate. Mai-mai să-mi pocnească inima. Am strigat la el, la băiatul acela de aceeași teapă cu mine, am strigat în limba deșertului... și el mi-a aruncat o privire și și-a desfăcut aripile și a deschis ciocul, pornind să rîdă murdar.

M-a înjurat cu un croncănit animalic. Laringele lui se chinuia să formeze sunete umane. Am strigat la el dar nu m-a înțeles. A zbierat ceva în urmă și cîțiva pui de om au ieșit de prin cotloane, ca niște fantome. Copilul acela cu ochi aprinși a gesticulat spre mine și a strigat blesteme vorbite prea repede ca să le înțeleg. Și ceilalți, tovarășii lui, vagabonzii aceia cu fețele murdare, acele creaturi primejdioase brutalizate imorale cu fețele pișcate și pantaloni cîrpiți, stropiți cu noroi, fete în cămășoaie murdare și băieți cu geci prea mari pentru ei, au cules pietre de pe jos și le-au aruncat spre locul unde stăteam, în umbra acelui prag de ușă în ruină.

Și băiețelul pe care nu am să-l numesc garuda, care nu era altceva decît un om cu aripi și pene, micuțul rătăcit a aruncat pietre laolaltă cu tovarășii lui și a rîs și a spart ferestre în spatele meu și m-a înjurat.

Mi-am dat seama atunci că sînt singur.

****

Și tot așa, știu că trebuie să trăiesc fără resentimente pentru această izolare. Că nu am să mai vorbesc cu nici o creatură limba mea.

Am pornit la scormonit după căderea nopții cînd orașul se liniștește și devine introspectiv. Eram ca un intrus în visele lui eterogene. Am venit cu bezna, trăiesc în beznă. Strălucirea sălbatică a deșertului e ca o legendă pe care am auzit-o cu mult timp în urmă. Existența mea devine nocturnă. Credințele mele se schimbă.

Am traversat străzi ca niște rîuri întunecate curgînd printre maluri găunoase de cărămidă. Luna și fiice ei minuscule luceau stins. Adieri reci se prelingeau ca melasa dinspre dealuri și munți și înfundau orașul cu gunoaie luate de vînt. Am împărțit frățește străzile cu bucățile de hîrtie bezmetice și cu vîrtejurile de praf, cu cocoloașele de mizerie care treceau ca niște furi pe sub streșini și pe lîngă uși.

Îmi amintesc de vînturile din deșert: Khamsin-ul care pîrjolea pămîntul ca un foc fără fum; Fohm-ul care izbucnea din coastele aprinse ale munților, de parcă ar fi vrut să te

ia prin surprindere; șiretul Simoom care se strecura prin foile de cort și prin ușile bibliotecii.

Vînturile acestui oraș sînt de un soi mai melancolic. Ele explorează ca niște fantome, pîndind pe la ferestrele luminate cu gaz. Sîntem de-o teapă, vînturile orașului și cu mine. Rătăcim împreună.

Am găsit împreună cerșetori adormiți care se țineau unul pe altul în brațe și tînjeau după căldură ca niște creaturi jalnice, forțați să coboare pe scara evoluției din pricina sărăciei.

Am văzut împreună rondurile de noapte ale orașului pescuind morții din rîu. Oamenii miliției cu costume închise la culoare împingînd cu cîngile trupurile umflate cu ochii scoși din orbitele pline de sînge uscat.

Am privit împreună creaturi mutante tîrîndu-se din canale în lumina stelelor și șoptindu-și timid una alteia, desenînd hărți și mesaje în noroiul împuțit.

Am stat cu vîntul alături și am văzut cruzimi și răutăți.

****

Cicatricele și cioturile mă mănîncă. Uit greutatea, alunecarea, mișcarea aripilor. Dacă n-aș fi fost un garuda m-aș fi rugat. Dar nu am să mă înjosesc dinaintea spiritelor arogante.

Cîteodată îmi fac drum spre depozitul unde Grimnebulin citește și scrie și desenează, mă cațăr fără zgomot pe acoperiș și mă întind pe spate peste țigle. Gîndul la toată acea energie a minții lui canalizată către zbor, către zborul meu, către eliberare, mai îndulcește mîncărimea din spatele meu ruinat. Vîntul mă izbește mai tare cînd sînt aici: se simte trădat. Știe că dacă mă împlinesc își va pierde tovarășul de noapte cu care să rătăcească prin labirintul de cărămidă al Noului Crobuzon. Așa că mă pedepsește atunci cînd stau întins acolo, amenințînd să mă răstoarne brusc în rîul împuțit, mi se prinde în pene, avertizîndu-mă să nu îl părăsesc; dar eu mă prind de acoperiș cu ghearele și las ca vibrațiile vindecătoare să treacă din mintea lui Grimnebulin prin țigla veche în carnea mea suferindă.

Dorm sub arcadele viaductelor peste care trec liniile ferate bubuitoare.

Mănînc orice lucru organic ce nu mă poate ucide.

Mă ascund ca un parazit în pielea acestui oraș bătrîn care sforăie și scapă vînturi și mormăie și se scarpină și se umflă și devine tot mai bubos și mai grețos cu vîrsta.

Cîteodată mă urc pe vîrful turnurilor uriașe care ies ca țepii unui arici din spatele orașului. Sus în aerul rarefiat vînturile își pierd curiozitatea melancolică de la nivelul străzii. Abandonează obrăznicia de la etajul al doilea. Stîrnite de turnurile care străpung dincolo de bolta de lumină a orașului – lumina intensă a lămpilor cu carbid, lumina roșiatică afumată a lămpilor cu ulei, lumina clipitoare, tremurătoare a lămpilor cu gaz, toate paznici anarhici împotriva întunericului – vînturile se bucură și se joacă.

Îmi pot înfige ghearele în marginea acoperișului unei clădiri și îmi pot desface brațele să simt palele vîntului turbulent și pot închide ochii să-mi amintesc, pentru o clipă, cum este să zbori.

China Miéville s-a născut la 6 septembrie 1972 la Londra. Licență în antropologie socială la Cambridge, masterat și doctorat în relații internaționale la London School of Economics. A candidat – fără succes – pentru un loc în camera Comunelor, în 2001, din partea Alianței Socialiste.

Bibliografie:

Romane: **King Rat**, 1998 (nominalizare Bram Stoker 2000), **Perdido Street Station**, 2000 (premii: British Fantasy 2001, Arthur C. Clarke 2001, Ignotus 2002 – Spania, Kurd Lasswitz 2003 – Germania, Prix de l'immaginaire 2005 – Franța; nominalizări: Hugo 2002, Nebula 2002, World Fantasy 2001); **The Scar**, 2002 (premiul British Fantasy 2003; nominalizări: World Fantasy 2003, Hugo 2003, Nebula 2003); **Iron Council**, Del Rey, 2004 (premiul Arthur C. Clarke 2005; nominalizări: Hugo 2005, World Fantasy 2005).

Culegeri de proză scurtă: **Looking for Jake**, 2005

TRITONIC
grup editorial

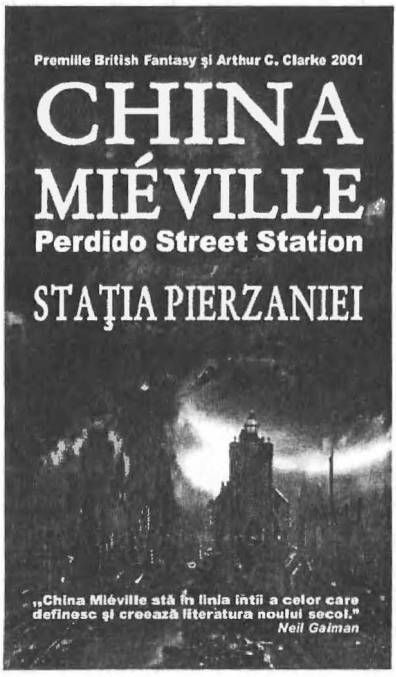
Premiile British Fantasy şi Arthur C. Clarke 2001
CHINA
MIÉVILLE
Perdido Street Station
STAŢIA PIERZANIEI
„China Miéville stă în linia întîi a celor care definesc şi creează literatura noului secol."
Neil Gaiman

S-a născut la Londra în 1972. La 18 ani preda engleza în Egipt, unde a devenit interesat de cultura arabă şi politica Orientului Mijlociu. Miéville este licenţiat în antropologie socială la Universitatea Cambridge şi are masterat la London School of Economics.

Un adevărat creator de mituri, China Miéville a marcat romanul fantastic printr-un limbaj nou, imagini sclipitoare, de o originalitate uimitoare.

Perdido Street Station a câştigat Premiul Arthur C. Clarke şi Premiul British Fantasy şi a fost nominalizat pentru World Fantasy Award.

PRIMUL VOLUM AL TRILOGIEI NOUL CROBUZON

PROFILE PUBLISHING

TRITONIC

Povestea trebuie să fie spusă pînă la capăt

un interviu în exclusivitate* cu
Kevin J. Anderson

Horia Nicola Ursu: Cum ai ajuns să scrii literatură science-fiction? A existat un reper anume care te-a determinat să te îndrepți anume spre acest gen?

Kevin J. Anderson: Primul film pe care-mi amintesc a-l fi văzut vreodată a fost *Războiul lumilor*, care m-a umplut de uimire și, cred eu, a fost primul semn al dragostei pe care o nutresc pentru science-fiction. Cea dintîi carte pe care am citit-o, pe la opt ani, a fost *Mașina timpului* – se poate spune că am fost un fan al lui H.G. Wells din fragedă pruncie. Dar asta nu înseamnă că nu-mi plac la fel de mult cărțile fantasy, thrillerele sau, de ce nu, chiar westernurile.

HNU: Ai urmat studii științifice, ai lucrat ca redactor tehnic. Experiența acelei perioade ți-a fost de ajutor în conceperea cărților tale SF?

KJA: De fapt, fascinația exercitată asupra mea de science-fiction a fost cea care m-a determinat să-mi aprofundez studiile în aria științelor. Voiam să știu totul despre planete, despre stele, despre găurile negre, despre care citisem atîtea povestiri. În prezent, sînt preocupat ca tot ce scriu să fie impregnat de o anumită sensibilitate științifică, dar asta nu înseamnă că știința din aceste cărți e

* Interviul care urmează a fost realizat în martie 2005, via e-mail.

riguros exactă, pînă la ultima zecimală... povestea e, desigur, mult mai importantă.

HNU: Pomeneai, într-un alt interviu, că ești scriitorul care a colecționat cele mai multe scrisori de refuz din partea editorilor, înainte de a-ți fi fost acceptată prima povestire. Mai mult chiar, ai cîștigat și un trofeu dedicat „Scriitorului lipsit de orice viitor". Cu toate acestea, ai devenit unul dintre cei mai bine vînduți autori ai prezentului. Ce ne poți povesti despre începuturile carierei tale literare?

KJA: Părinții mei au muncit din greu toată viața și mi-au insuflat o anume etică a muncii și o doză consistentă de simț practic. Am abordat scrisul cu devotament – îmi doream din toată inima să devin scriitor – dar și cu bun-simț, înțelegînd că aveam în față un drum lung și greu și o șansă foarte mică de a putea trăi vreodată din ceea ce scriam. Prin urmare am căutat să-mi lărgesc orizontul, studiind o gamă eclectică de subiecte, mi-am găsit o slujbă cu normă întreagă imediat după terminarea colegiului (în calitate de redactor tehnic la un centru de cercetări) și mi-am dedicat fiecare clipă liberă povestirilor și romanelor.

Am strîns enorm de multe scrisori de refuz (vreo opt sute, potrivit ultimei numărători), ceea ce i-a determinat pe confrații mei, alături de care am participat la o întîlnire a scriitorilor, să-mi decerneze ad-hoc titlul de „Scriitor lipsit de orice viitor". N-am renunțat însă niciodată și, cu timpul, am devenit tot mai priceput, mi-am îmbunătățit meșteșugul literar, astfel încît la un moment dat am fost îndeajuns de bun pentru a putea fi calificat drept profesionist.

HNU: Cum lucrezi? Cînd te apuci de scris o povestire sau un roman, ai de la bun început un plan detaliat, sau lași povestea să te poarte încotro vrea ea?

KJA: Lucrez întotdeauna după un plan complet și cît mai detaliat cu putință – acest lucru e de neocolit atunci cînd lucrezi în colaborare cu altcineva (fiecare trebuie să știe exact ce anume scrie celălalt) și, de asemenea, e necesar atunci cînd lucrezi într-o franciză media, unde fiecare idee a ta trebuie să fie aprobată de proprietarii francizei.

Mi-e greu să-mi imaginez un arhitect care să purceadă la construcția unei clădiri mari și complexe fără să aibă un plan; romanele mele au, de regulă, o structură îndeajuns de complicată și, la fel ca arhitectul, n-aș putea să mă apuc de scris fără un plan bine gîndit.

HNU: Ai editat antologia *War Of The Worlds: Global Dispatches*, ai scris un soi de „biografie secretă" a lui Jules Verne, în care căpitanul Nemo deține un rol principal, de curînd ai rescris *Războiul lumilor* din perspectiva unui H.G. Wells implicat activ în respectivele evenimente... Mai ai și alte proiecte de acest gen?

KJA: Mai am și alte idei pentru astfel de „istorico-fantastice"; de pildă, sînt ispitit să abordez legenda lui Prester John; deocamdată, n-am însă nici un proiect concret. Cărțile acestea necesită o muncă de documentare uriașă, și extrem de cronofagă. Pe moment, programul mi-e atît de încărcat încît nu pot nici măcar să visez la un nou roman „istorico-fantastic".

HNU: Ai publicat mai multe romane din seria *X-Files*, o mulțime de povești din universul *Star Wars*, ai editat chiar și antologii, etc. E un avantaj sau, dimpotrivă, o constrîngere să îți desfășori imaginația într-un univers „primit de-a gata", cu personaje arhi-cunoscute? Îți face plăcere să scrii astfel de cărți sau o faci strict din motive financiare?

KJA: Dumnezeule, doar nu-ți închipui că o fac numai pentru bani?! Cărțile de acest fel nu sînt cîtuși de puțin ușor de scris, o mulțime de oameni trebuie să își dea acordul față de ceea ce scrii și uneori au darul de-a-ți aduce o mulțime de bătăi de cap. Nu sînt însă doar un autor oarecare al genului SF, sînt și un fan devotat, am fost de cînd mă știu. A scrie pentru franciza *Star Wars* e teribil de amuzant, îmi place la nebunie.

Întrebările precum aceasta m-au mirat întotdeauna, dar îmi sînt puse atît de des încît presupun că răspunsul pe care îl dau e cu adevărat interesant pentru cititori (și pentru cei care mă intervievează!) Da, atunci cînd scriu în cadrul unui univers pre-existent – fie că-i vorba de *Dune* sau de *Star Wars* – sînt nevoit să mă conformez unor reguli, dar nu văd

de ce acestea mi-ar afecta creativitatea. Orice text de ficțiune se conformează unui anumit număr de reguli acceptate, unor parametri cunoscuți, între care oricare scriitor de bun-simț își va situa desfășurarea ficțională.

Se vor găsi mereu snobi printre scriitori care să privească de sus aceste activități, dar eu sînt conștient că mega-succesele media au fost cele care-au smuls SF-ul din ghetoul revistelor pulp și l-au adus în atenția generală. Categoric, îmi face plăcere să scriu despre aceste universuri: e ca atunci cînd unui copil i se oferă șansa de a se juca cu o jucărie nemaipomenită la care nici nu îndrăznise să viseze.

HNU: Ai colaborat cu Doug Beason la o serie de tehno-thrillere excelente (acestea au fost favoritele mele din bibliografia ta, pînă să fi citit romanele din seria *Dune*). Scrierea acestora a fost o experiență diferită de cea de autor al unui SF „clasic"? Pe cînd o nouă colaborare de acest gen?

KJA: Am să-ți dau un răspuns pe care, probabil, voi fi nevoit să-l repet mai tîrziu: am semnat paisprezece contracte pentru scrierea unor cărți de diferite facturi, iar asta înseamnă că sînt atît de ocupat încît nu-mi pot permite să mă apuc de alte proiecte. Eu și Doug Beason am scris opt romane împreună și mai multe proze scurte. Am încercat să oferim cititorilor o combinație între stilurile lui Tom Clancy și Michael Crichton, și mai multe dintre cărțile noastre s-au bucurat de mare succes în rîndul cititorilor. Am păstrat legătura cu Doug și, într-o bună zi, s-ar putea să ne apucăm din nou de lucru împreună. Dar pentru asta ar trebui să nu mai fiu chiar atît de ocupat!

HNU: Că tot veni vorba de colaborări... Ai lucrat la seria *Dune* împreună cu Frank Herbert, de curînd am citit o povestire excelentă scrisă în colaborare cu Gregory Benford („Mammoth Dawn", în *Analog*, iulie-august 2002). Împreună cu soția ta, ești autorul unor romane pentru adolescenți a căror acțiune se desfășoară în universul *Star Wars*, ai colaborat de asemenea cu Kristine Kathryn Rusch... E mai greu sau mai ușor să scrii în colaborare cu altcineva? Există un secret al unei colaborări fructuoase?

KJA: În cazul ideal, o colaborare ar trebui să aibă drept rezultat o însumare a talentului celor doi scriitori parteneri. Dacă lucrarea rezultată dintr-o colaborare nu e mai profundă, dacă nu capătă o dimensiune suplimentară, nu văd care-ar mai fi rostul unei colaborări. O colaborare necesită cel puțin la fel de multă muncă precum un roman sau o povestire scrisă de unul singur.

Doug Beason are o experiență științifică și militară care depășește cu mult tot ceea ce știu eu în aceste domenii. Soția mea, Rebecca Moesta, e primul meu cititor și cel mai eficient critic a ceea ce scriu; cînd însă colaborăm „oficial", textele rezultate au personaje mai vii și o dimensiune emoțională net superioară; în plus, ea înțelege mult mai bine ce așteaptă publicul adolescent (am cîștigat chiar și o serie de premii cu romanele noastre pentru tineret). Brian Herbert conferă legitimitate romanelor din seria *Dune* pe care le scriem, el e cel mai în măsură să înțeleagă toate nuanțele operei lui Frank Herbert; pe de altă parte, Brian e mult mai calificat să abordeze aspectele de ordin religios și filozofic care nu pot lipsi acestor cărți (și care, mărturisesc, nu m-au preocupat îndeajuns).

În fiecare dintre aceste colaborări, efortul depus e cel puțin egal cu cel necesar pentru a scrie de unul singur; nici gînd să fie vorba de o înjumătățire a muncii depuse. Întotdeauna, efortul e total. Discutăm în amănunt poveștile pe care vrem să le scriem, luăm notițe, apoi așternem pe hîrtie un rezumat detaliat, care e apoi împărțit în capitole. Co-autorii trebuie să-și cunoască reciproc slăbiciunile și punctele forte, astfel încît ne repartizăm de comun acord capitolelele, potrivit afinităților respective. După ce scriem fiecare partea sa din roman, facem schimb de dischete, ne apucăm de rescris partea scrisă de celălalt, apoi facem din nou schimb. Procesul continuă pînă cînd simțim că textul nu mai poate fi îmbunătățit. Un roman din seria *Dune*, de exemplu, necesită aproximativ zece rescrieri și corecturi complete pînă cînd considerăm că ne-am terminat treaba.

HNU: Cum ai ajuns să lucrezi cu Brian Herbert la proiectul *Dune*? Știu că ai mai răspuns la această întrebare

de nenumărate ori, dar, de dragul cititorilor, hai să presupunem că acum o auzi pentru întîia oară.

KJA: *Dune* a fost dintotdeauna cartea mea preferată, din toate timpurile, iar cele cinci urmări ale sale mi-au plăcut la fel de mult. În ultimele volume ale seriei, Frank Herbert își pregătea terenul pentru un final extraordinar. Din păcate însă, a murit înainte de a duce povestea la bun sfîrșit.

Trecuseră deja mai bine de zece ani de la moartea lui Frank și nu fusese anunțată nici o continuare. Mi-am luat inima în dinți și i-am scris lui Brian Herbert, prezentîndu-mă și întrebînd dacă Frank lăsase în urmă note sau rezumate a ceea ce intenționa să mai scrie.

În calitate de fan înrăit al seriei *Dune*, simțeam că povestea trebuia să fie spusă pînă la capăt. N-aveam nimic de pierdut, iar CV-ul meu era destul de solid. M-am înțeles de minune cu Brian, încă din prima clipă. Brian se gîndea de mai multă vreme să scrie o poveste situată în universul *Dune*, înaintea evenimentelor din seria originală. Am hotărît să o scriem împreună.

HNU: Cea dintîi trilogie la care ați colaborat, *Preludiul Dunei*, a fost un best-seller în toată puterea cuvîntului, la fel și cea de-a doua, *Legendele Dunei*. Ce mai urmează?

KJA: Următorul nostru proiect major va fi marele final în două volume, sfîrșitul (din punct de vedere cronologic) poveștii, scris pe baza proiectului lui Frank Herbert pentru *Dune 7*, romanul pe care n-a apucat să-l termine. Aceste două volume vor încheia povestea rămasă în suspans la moartea lui, după apariția *Canonicatului Dunei*. Pe măsură ce încercam să punem la punct detaliile proiectului, eu și Brian am realizat că vom avea nevoie de aproape 1500 de pagini pentru a pune pe hîrtie întreaga poveste. Prin urmare, am decis să împărțim cartea în două volume, care se vor intitula *Vînătorii Dunei* și *Viermii de nisip ai Dunei*.

Pentru a îndulci așteptarea cititorilor pînă cînd vor putea citi rezultatul efortului pe care îl depunem acum, am decis să publicăm o compilație intitulată *Drumul spre Dune*, care include cele patru proze scurte pe care Brian și cu mine

le-am situat în universul *Dune*, un scurt roman, *Planeta mirodeniei*, bazat pe conceptul inițial al lui Frank Herbert pentru ceea ce avea să devină *Dune* (o poveste radical diferită de rezultatul cunoscut nouă), ca și numeroase capitole și scene din *Dune* și *Mesia Dunei* care au fost eliminate din manuscrisul trimis editurilor și care, prin urmare, vor vedea pentru întîia oară lumina tiparului. Cele trei cărți despre care ți-am vorbit urmează să apară pînă la sfîrșitul lui 2007 (*Drumul spre Dune* a apărut în luna octombrie 2005. – n.tr.)

HNU: Să presupunem că sînt un neofit care a decis să citească seria *Dune* și habar n-are de unde să înceapă. În ce ordine mi-ai recomanda să citesc cărțile? Să urmăresc cronologia internă a seriei, sau să le iau în ordinea apariției?

KJA: Ți-aș sugera să începi cu *Casa Atreides* sau cu romanul original. Deși *Jihadul Butlerian* își desfășoară acțiunea cu zece mii de ani înaintea seriei originale, cred că lectura ar fi mai satisfăcătoare dacă ai cunoaște originile universului *Dune* după ce te vei fi familiarizat cu acesta.

HNU: Pe de altă parte, ai pornit de unul singur la realizarea unui proiect extrem de vast, un imens ciclu space opera / hard SF, *The Saga Of Seven Suns*. Primul volum, *Hidden Empire*, a figurat în lista preliminară a nominalizărilor la premiile Nebula. Spune-ne cîte ceva despre această îndrăzneață întreprindere...

KJA: Am încercat să strîng laolaltă tot, dar absolut tot ce am învățat despre literatura SF, de la Asimov și pînă la Zelazny, tot ceea ce iubesc eu în science-fiction, și să alcătuiesc o frescă a unui univers nemărginit. Simt că pe tot parcursul carierei mele literare m-am antrenat pentru a scrie această serie. Am trudit pentru a învăța să jonglez cu perspectivele multiple asupra acțiunii, pentru a ști să construiesc lumi plauzibile, pentru a imagina tehnologii, a da viață unor personaje complexe. De asemenea, mi-am dorit să scriu ceva numai al meu, cîtă vreme cele mai mari succese ale mele, cărțile din seria *Dune* și cele sub genericul *Star Wars*, s-au datorat altora. Mi-am propus așadar să scriu o poveste de proporții epice, plină de intrigile politice

și de complexitatea care au făcut succesul seriei *Dune*, condimentînd totul cu bătăliile spațiale și alienii care dau sarea și piperul universului colorat din *Star Wars*. Totul a fost inițial doar o scînteie în străfundurile imaginației mele, care, odată întețită, a dat naștere unui șuvoi de idei noi.

Mi-am dorit ca aceste cărți să se citească asemeni fanteziilor epice cu regi, regine, nobili și intrigi de curte, dar așa cum spuneam mai devreme despre știința care trebuie să stea la baza unei intrigi SF, pentru ca o intrigă politică să poată fi înțeleasă, e nevoie să construiești un sistem politic coerent.

Prima carte a seriei este *The Hidden Empire*; au urmat *A Forest Of Stars*, *Horizon Storms* și, anul acesta, *Scattered Suns*.

HNU: În aceeași ordine de idei: în Marea Britanie, space opera e un subgen înfloritor, scriitori precum Peter F. Hamilton, Iain M. Banks sau Alastair Reynolds au fost aclamați de critică drept maeștrii unei Renașteri a operei spațiale. Se poate vorbi despre o tendință similară în Statele Unite? Ne aflăm oare în pragul mult-așteptatei revanșe a SF-ului împotriva fantasy-ului clișeatic, atoateinvadator?

KJA: Sper din suflet ca *Seven Suns* și colaborările mele la seria *Dune* să contribuie la o renaștere similară. Romanele din seria *Dune* sînt, de fapt, o space opera de proporții epice, care numără la ora actuală, adunînd laolaltă cărțile lui Frank Herbert și cele scrise de Brian și de mine, nu mai puțin de douăsprezece volume consistente. Nesfîrșitele epopei fantasy au ridicat ștacheta, dovedind că publicul își dorește povești cît mai ample, povești cu „va urma". Exact asta trebuie să-i oferim... și putem să o facem; la urma urmei, noi, scriitorii de SF, avem întreaga galaxie la dispoziție pentru a imagina astfel de povești!

HNU: În încheiere, încă o întrebare „clișeu": dacă n-ai fi fost un apreciat scriitor de SF, ce ți-ar fi plăcut să faci în viață?

KJA: Ei bine, aș scrie! Aș scrie mereu, chiar de n-aș fi publicat sau apreciat. Am scrisul în sînge și nu cred că aș putea supraviețui unei slujbe „normale".

HNU: Un ultim cuvînt, pentru cititorii din România...

KJA: Literatura science-fiction trebuie să abordeze subiecte care să trezească interesul cititorilor, indiferent din ce partea a lumii ar fi, indiferent de limba în care citesc. Mă bucur că scrierile mele sînt traduse și citite în România, și sper ca cititorilor români să le placă poveștile mele cel puțin la fel de mult cît mi-a plăcut mie să le aștern pe hîrtie.

Copyright © Kevin J. Anderson & Horia Nicola Ursu, 2005

Născut în 1962, Kevin J. Anderson e unul dintre cei mai prolifici autori de SF din Statele Unite. Dintre romanele sale se cuvin a fi amintite **Resurrection, Inc.** (1988), **Climbing Olympus** (1994), **Blindfold** (1995), **Captain Nemo** (2002). Împreună cu Doug Beason, este autorul a opt thrillere; dintre acestea, **Ill Wind** (1995) a apărut și în românește, sub titlul **Sfîrșitul** (RAO, București, 2001). Singur sau împreună cu soția sa, Rebecca Moesta, s-a făcut remarcat drept autor și co-autor a numeroase romane plasate în universul *Star Wars* creat de George Lucas; trei dintre romanele originale din seria *X-Files* îi poartă semnătura (toate au apărut și la noi, între 1998 și 2000, tot la editura RAO). Toată această activitate prodigioasă de romancier e completată de o carieră solidă ca autor de proză scurtă, cele mai valoroase povestiri ale sale fiind adunate în culegerea **Dogged Persistence** (2001). În prezent, alături de Brian Herbert, s-a angajat într-un proiect vast menit să completeze viziunea lui Frank Herbert asupra universului *Dune*. Cei doi au publicat pînă în prezent două trilogii care preced, în cronologia ficțională a seriei *Dune*, cele șase romane originale: *Preludiul Dunei* (alcătuit din **Casa Atreides, Casa Harkonnen** și **Casa Corrino**, 1999-2001) și *Legendele Dunei* (**Jihadul Butlerian; Cruciada mașinilor** și **Bătălia de la Corrin**, 2002-2004). Herbert și Anderson lucrează acum, pe baza planurilor și notelor lui Frank Herbert, la cele două volume care vor încheia, spre bucuria fanilor, povestea din **Canonicatul Dunei**, rămasă neterminată după moartea maestrului. Noile romane ale seriei *Dune* vor apărea în traducere românească la editura Millennium Press, începînd cu primul volum al Preludiului, **Casa Atreides**, care va vedea lumina tiparului în luna noiembrie a acestui an, celelalte volume urmînd să fie publicate la intervale de aproximativ șase luni.

MILLENNIUM PRESS
Cărțile prezentului

Prezentul mileniului trei nu seamănă cu utopia pentru care te-au pregătit lecturile naive ale veacului douăzeci. De aceea ne-am hotărît să îți oferim cărțile prezentului. Cărți care te pregătesc pentru viitor. Cărți care îți dezvăluie o altă față a trecutului. Cărți care au o singură trăsătură comună: calitatea literară.

Michael Haulică
Așteptînd-o pe Sara
16 RON

O povestire de Michael Haulică nu poate fi rezumată, şi cu atît mai puțin o înlănțuire de povestiri pe care o putem lesne considera drept un roman. E vorba de lumea noastră, cu tot ce ne repugnă ori ne atrage în ea; de femei (fatale) şi bărbați (care le cad pradă), despre ce simt ei şi ce spun (sau nu spun); de ieri, de azi şi de mîine. Dar, mai presus de orice, e o poveste fantastică despre dragoste: despre dragostea fizică, cvasi-animalică; despre dragostea virtuală, l'amour courtois în versiune contemporan-futuristă; despre dragostea de cuvinte; despre dragostea de dragoste.

Kult - RADHARC
o antologie de Costi Gurgu
15 RON

Un Bucureşti paralel, o adevărată realitate virtuală ale cărei hărți le cunosc doar puțini inițiați, se lasă explorat de către oricine îşi poate permite consumul unui drog dătător de iluzii care-şi au pandantul în viața reală. După vremea demonilor şi cronicile sîngelui, Jean-Lorin Sterian, Ana-Maria Negrilă, Costi Gurgu şi Bogdan Bucheru, nucleul dur al grupului Kult, oferă din nou cititorilor un grupaj de povestiri dark fantasy cu temă, personaje şi locații comune.

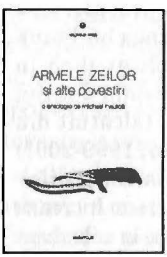

AtelierKULT
Armele zeilor şi alte povestiri (antologie de Michael Haulică)
18 RON

www.atelierkult.com funcționează de aproape doi ani ca atelier literar online şi a venit vremea să culegem roadele muncii celor cîtorva zeci de membri ai atelierului. Antologia de față cuprinde texte de factură diferită, de la fantastic la cyberpunk şi post-cyberpunk, de la hard SF la magic, miraculos şi mitic. Texte de Ben Ami, Roxana Brînceanu, Bogdan-Tudor Bucheru, Ovidiu Bufnilă, Marian Coman, Ona Frantz, Silviu Genescu, Bogdan Gheorghiu, Michael Haulică, Eduard Pandele, Florin Pîtea, Liviu Radu şi Cătălin Sandu.

Comenzi (cu plata ramburs la primirea coletului) pe adresa comenzi@millenniumpress.ro sau la telefon 0261-715852. Taxele poştale sînt suportate de editură.

Mircea Opriță

Perle de fum pe raza de soare

Am ales pentru cronica mea această metaforă derivată din titlul unei povestiri incluse de Liviu Radu în culegerea *Babl* (Editura Diasfera, București, 2004) pentru că mi se pare extrem de potrivită pentru a defini scrisul recent al autorului. Încă din romanul *Trip-tic,* ferm ancorat în recuzita generală SF, însă desfășurat totodată – la nivelul său de abstractă semnificație – sub „umbrela" unor concepte precum „murirea", „nonmurirea" și „nemurirea", era vizibilă înclinația lui Liviu Radu spre meditația etico-filozofică în jurul simbolurilor creștine. Lucrurile mergeau acolo până la identificarea unor personaje de tip proteic (profesorul Battlemaster, doctorul Salvatore, sora Heiliggeist) cu însăși triada divină Dumnezeu – Iisus Mântuitorul – Sfântul Duh. La prima vedere, un asemenea act pare să țină de demitizarea blasfemiatoare și e posibil ca mentalitatea ecleziastică să-l trateze chiar așa, simțindu-se ofensată. Cum, totuși, sarcina literaturii nu se confundă cu cea bisericească, rămâne să luăm asemenea sugestii insolite doar în simbolistica lor pur poetică, apreciindu-le în măsura în care îmbogățesc efectiv statutul personajelor și dau adâncime dimensiunii epico-dramatice a textului. Combinații incomode pentru spiritele rectangulare ori dogmatic-simplificatoare, efectul lor va fi analizat critic exclusiv în funcție de contextul specific, care în romane și povestiri, spre deosebire de Evanghelii, este cel literar.

Dispoziția speculativă a lui Liviu Radu, fixată insistent asupra registrului imagologic creștin, a continuat să se manifeste în alte două romane, *Opțiunea* și *Spaime* (apărute tot în 2004). Ambele figurează eterna luptă dintre

Bine și Rău, dintre Dumnezeire și Diavol, în posibilele lor încarnări exemplare, mai mult sau mai puțin apropiate de recuzita SF. Cum am văzut, *Opțiunea* și-a ales drept scenă o ucronie pilduitoare în sinteza sa inevitabil schematică. Personajele conflictului spiritual părăsesc treptat învelișul materialității lor dispensabile și provizorii, manifestându-se în final ca esențe pure, ca proiecții ale unor soluții extreme în idealitatea lor opozabilă și transcendentă. În *Spaime,* același conflict ireductibil se mută într-un decor contemporan, pur românesc, angajând populația amestecată a „blocului 3" de pe strada Sfântul Raimond, unde figurația se afișează încă de la început, după scară și apartament, ca în banalele tabele de locatari, ori – în registru ficțional – ca pe lista de personaje a unei piese de teatru. Scăpat dintr-o înlănțuire milenară, diavolul biblic cu trup de șarpe și chip de om induce în roman, prin manifestările sale într-un spațiu realist și de strictă actualitate, efecte de literatură horror. Ceea ce iarăși n-ar fi surprinzător în cazul unui SF interesat parcă din ce în ce mai mult de o asemenea turnură atipică.

Romanelor amintite, care au merite incontestabile sub raport literar, li se poate reproșa o anume tendință exagerat demonstrativă. Indiferent de numărul și de diversitatea tipologică a personajelor care îl angajează, conflictul se menține invariabil în bipolaritatea exemplară enunțată mai sus. Din cauza acesteia, religiile și filozofiile vor rămâne mereu niște lecții de generalizare și de simplificare totodată, față de realitatea complicată căreia li se aplică. Impresia – inclusiv discreta insatisfacție literară legată de tendința amintită mai sus – diminuează însă în cazul povestirilor din culegerea *Babl;* poate și din pricină că proza scurtă, cu o structură mai economicos conturată și cu alte rigori de construcție decât cele ale romanului, constrânge conflictul abstract să se exprime într-un material dens și, în consecință, cu mare putere de sugestie. Mai trebuie spus că, pe numeroasele fațete pe care le șlefuiește autorul acum, acest conflict primordial nu se mai menține strict în imagologia creștină, deși n-o părăsește nici pe aceasta, cum

vedem în povestirea ce intitulează volumul, ori în schița *Ultima ispitire a sfântului Anton.* Aici, pustnicul călit într-o dură luptă cu tentațiile diavolești ajunge să-și descopere cu spaimă slăbiciunea (considerată la un moment dat definitiv învinsă), în fața unor ispitiri devenite de o parșivitate inimaginabilă. „Dar dacă demonul îl va ispiti vreodată cu iubire?" se întreabă sfântul, înfiorat de acest posibil atentat asupra principiilor sale rigide. El are, brusc, revelația tulburătoare că până și iubirea, valoare spirituală aparținătoare lui Cristos, poate încăpea pe mâinile diavolului, amenințând să distrugă suflete „pure", oricât de tari s-ar imagina ele. Este ceea ce se și întâmplă, de pildă, în *Trudnica procurare a hranei,* unde ilustrarea temei de mai sus se mută într-un cadru istoric și oriental, cu atmosfera sugestiv reconstituită, pe fundalul înfruntărilor dintre musulmani și grecii bizantini. Personajul Aydin, tânăr șef de turcomani nomazi intrați în slujba sultanului selgiucid, încearcă pe pielea sa tentația acaparatoare a demonului-femeie cu înfățișare de ghiaură, care, în nopțile Ramadanului, îi ia treptat sufletul în stăpânire, însemnându-i totodată trupul cu aroma și cu spinii trandafirilor nepământești oferiți în dar. Povestea e frumoasă, cu o rezonanță poetică subtilă, care descurajează, ca și în alte scrieri ale autorului, vreo intenție moralizatoare.

Unele piese din volum se conturează pregnant în regimul fantasticului și în marginea literaturii „negre", descinsă din romantismul anglo-saxon. Universul sumbru, nocturn, populat de întruchipări diavolești și colcăind de presimțite orori, permite autorului să pună în valoare o remarcabilă mixtură de SF, horror și mitologie apocrifă. O bună tehnică a gradării efectelor contribuie la reușita acestei combinații extravagante, care poate eșua cu ușurință într-un produs ridicol, dacă riscă să fie tratată la modul superficial. Alibiuri subtile fac verosimile situații care, în mod obișnuit, conduc la impas o abordare excesiv rațională. În *Descendenți,* naratorul își descoperă treptat partea întunecată a sufletului, inițial respinsă cu indignare, pentru ca în final conștiința monstruozităților eliberate de sub straturile

educației morale și ale restricțiilor sociale să i se impună. Influența malefică găsește în Willford Northland un teren din ce în ce mai fertil, pe măsură ce personajului îi dispar inhibițiile, înlocuite de tentația faptului abominabil. Revelația lasă urme în substanța „umană" a personajului: el parcurge stări de boală, de percepție tulbure a realității înconjurătoare, de disconfort și amnezie (o „existență fără rost, de zombie inconștient"), într-o Londră de secol XIX, prin care forfotesc grozăviile nocturne și bântuie renumele de tristă memorie al lui Jack Spintecătorul. În coșmarurile sale, până și simbolurile paradisiace se degradează, prefigurând un „Eden al spaimei", populat de ființe „terorizante și terorizate, cu înfățișare de îngeri damnați". Reflexul lor în materialitate aduce în lumea personajului figuri neliniștitoare, de felul contelui „transilvan" Bela Urr, sub trăsăturile căruia recunoaștem fără dificultate însemnele vampirice și aluziile la Dracula. Jocul aparențelor și al enigmelor are subtilitate, ca și balansul imaginat de autor între refuzul scârbit al personajului confruntat cu diverse bizarerii neguroase și fascinația din ce în ce mai greu de reprimat a crimei sadice. Absorbit fără putință de scăpare într-o lume a beznelor (în care însăși Biblia, răsturnată, proclamă triumful întunericului, care „era Dumnezeu, iar Dumnezeu era întuneric"), personajul sfârșește prin a se identifica pe deplin, și încă încercat de un sentiment al bucuriei și al plenitudinii, cu mesagerii ororilor: „Fiindcă noi suntem Dumnezeu și Satana, lumina și întunericul, părți egale din întunericul cel dintâi".

Alte două povestiri (*Blestem de seară, cu durată nelimitată* și *Perle de fum, înșirate pe-o rază de soare*) sunt, de asemenea, interesante pentru mixtura de real și fantastic pe care o aduc în scenă. Ambele vorbesc la modul frumos și poetic despre nebunia umană: Guillermo Hamel predă lecții șobolanilor, având sentimentul că scoate din ei o rasă inteligentă și ascultătoare, iar căpitanul de marină Roberto Krakenfuss gonește pe mări himerice după caravela piratului Bluebart, care îi ține prizonieră iubirea, femeia-iluzie Mirabelle. Interesat, cum l-am mai văzut, de

originalitatea stilistică și de performanța literară, Liviu Radu introduce în aceste povestiri un factor de complicație suplimentar, ținând de unghiul naratorial. Dacă subiectele sunt stranii în sine, și mai straniu devine faptul că naratorul lor nu este o ființă umană, ci ia forma unui obiect animat – o clădire capabilă să absoarbă personalitatea, inteligența, ba chiar și sminteala celor perindați în timp prin încăperile ei, devenind în cele din urmă, din simplu receptor de iluzii, un veritabil performer al ficțiunilor excentrice. Să recunoaștem, o asemenea schimbare de perspectivă se întâlnește mai rar în SF, nefiind însă absentă din literatura fantastică, spre care autorul face dese și surprinzătoare trimiteri, alimentate de un fond cultural general:

„Am aflat de la vecinul de deasupra, care știe de la o mansardă din vecini, cu care a fost bine lipit cu câtva timp în urmă, că întreaga familie a Romanovilor a fost exterminată de bolșevici, imediat după revoluția acestora. Iar individul care se pretinde de neam imperial nu-i decât un oarecare Gregor Salsa Roman, unul despre care o cărămidă din mine își aduce aminte să-l fi văzut într-o cafenea, făcându-i capul mare unui funcționar mărunt de la primărie, un evreu oarecare, unul ce se numea Kafka. Gregor îi povestea tinerelului aceluia slăbuț și naiv că se trezise într-o dimineață transformat în gândac!"

În marginea materialului exploatat în romanul *Opțiunea* este redactată povestirea *Manuscrisul Mandelstein*. Similitudinile sunt izbitoare: în aceeași Antichitate afro-orientală, demonul cade pe Pământ sub aparența unui fenomen astronomic straniu, prevestitor de nenorociri. Acestea din urmă se și produc în universul consternat al împăratului-zeu egiptean. Lucrarea ia treptat o turnură care o apropie de trama celebrei povestiri a lui J.-H. Rosny Aîné, *Xipehuzii*. Enigmaticele făpturi de siliciu ale belgianului își extindeau sistematic perimetrul luat în stăpânire prin violențe exercitate asupra unei populații din zorii istoriei umane. În mod asemănător, plutitoarele „lumini fără trup"

ale lui Liviu Radu execută un program care este al Răului înmagazinat în ele însele: distrug sistematic viața omenească, ard temple și orașe, aducând imperiul faraonic în vecinătatea colapsului. Impresia unei pastișe e greu de evitat, dar, din fericire, autorul nostru își scrie propria versiune asupra „subiectului comun" cu destul talent încât și variantei sale să-i acordăm credibilitate. Cu atât mai mult cu cât, deși marcată de elementele și atmosfera fantasticului, scrierea aceasta poate fi asimilată unui SF mai clar și mai ușor de recunoscut. La fel, *Compătimire, bătături și dispreț,* unde însuși Paradisul, cu populația sa de îngeri asexuați, nu este tratat altfel decât ca o planetă excentrică, rezistentă în propriile sale obișnuințe și insubordonabilă presiunilor voluntarismului asimilator, chiar și atunci când acesta din urmă acționează, asemeni ciolănoasei și fanaticei Anabelle Smith, activistă galactică, din cele mai sincere intenții de „a înțelege și a ajuta":

„În cele din urmă a decis că nu mai avea rost să insiste.

– Sunteți o rasă imposibilă, mi-a comunicat ea, în timpul vizitei de despărțire. Nu *vreți* să cedați nici un pic. Țineți cu ghearele și cu dinții de tradițiile voastre. Nu pricepi că, dacă vreți să faceți parte din Confederația Cosmică, trebuie să acceptați niște norme?

– Nu ne interesează toate normele voastre, stimată demoazelă. Unele sunt bune, nu zic nu, dar nu vom deveni o societate tehnologică doar pentru că voi sunteți una. Din fericire, planeta noastră nu are nici un fel de resurse care să vă intereseze, altfel cred că ne-ați fi inclus cu sila în federația voastră. Nu suntem nici pe rutele cosmice mai frecventate. Nu prezentăm nici un interes pentru genul vostru de civilizație. Presupun că o să ne lăsați în pace."

Povestirea cea mai „curată" din volum, ca recuzită și sunet propriu SF, este *Interdependențe.* Lucrarea se înscrie în seria larg exploatată a intervențiilor temporale. Dacă la alții asemenea operații au adesea un scop cronoplastic, aici ele privesc doar administrarea gospodărească a unor perverse

și bine ascunse patimi omenești. Firma „Hunting Explorers" oferă fanaticilor istoriei posibilitatea de a-și elibera complexele și ranchiunele în diverse vânători „punctuale", exersate, cu minuțioase pregătiri menite să mascheze perfect intervenția, asupra unor personalități sau grupuri aflate, în timpul lor real, cu câteva momente înaintea decesului lor. Pentru Tuty Johns, funcționar conștiincios, interesat de evoluția ascendentă a afacerilor firmei și de propria sa prosperitate financiară, totul pleacă de la cât de tentante pot fi, pentru clienții plătitori, proiectele trimise șefilor spre aprobare.

„Pentru prima rundă, propunea:
– omorârea lui Salvador Allende, 12 participanți;
– uciderea lui Caius Iulius Caesar, 3 participanți;
– execuția mareșalului Ney, 3 participanți;
– asasinarea lui J. F. Kennedy, 3 participanți;
– execuția împăratului Maximilian al Mexicului, 3 participanți.

Alesese, cel puțin pentru prima rundă, lucruri relativ simple, pe care le putea face fără să se complice prea mult. Astfel, omorârea lui Allende consta în a vârî echipa de participanți în încăperea palatului prezidențial, unde se refugiase președintele chilian, cu câteva secunde înaintea apariției grupului de militari care urmau să-l împuște. Până să se ivească soldații, clienții lui îl împușcau pe Allende și pe sprijinitorii acestuia, apoi dispăreau, întorcându-se înapoi în viitor."

Fără îndoială, e multă ironie fină în povestirile lui Liviu Radu, indiferent ce registru sau combinație de registre alege pentru redactarea subiectelor sale. În *Babl,* Dumnezeu însuși și-o permite, atunci când are umorul de a redimensiona Pământul plat, după catastrofa biblică a Potopului, într-unul globular, variantă ludică menită „să-i zăpăcească un pic pe urmașii lui Adam". În *Psihiatru de noapte,* text ilustrativ pentru categoria povestirilor contaminate de morbul fantasticului de groază, naratorul

rezolvă în cabinetul său specializat urgențele psihanalitice ale vampirilor, licantropilor și revenanților care se îmbulzesc să i se confeseze, asemeni unui Freud al realității macabre. Substratul ironic funcționează din plin și în amintita *Compătimire...*, unde armonia paradisiacă trebuie să se confrunte cu limitările pline de orgolioase prejudecăți ale activismului politic pământean. Ironia subtextuală este elementul de subtilitate care imprimă un anumit calm și seninătate până și unor proze în mod deliberat „negre", precum *Descendenți*. Liviu Radu este un priceput creator de atmosferă, iar reconstituirile sale „de epocă" impresionează prin bogăția amănuntului concret, printr-o acută vizualizare a imaginilor, prin pitorescul scenelor rezultate din abila amalgamare a registrului realist cu cel fantastic. Sub mâna autorului, până și genul horror devine inteligent, suportabil. Cu tot cenușiul pe care și-l revendică uneori lumile sale imaginare, în esență ele rămân dependente de raza de lumină pe care, asemeni unor metaforice „perle de fum", stau înșirate.

Mircea Opriță (n.1943) a absolvit Facultatea de Filologie la Cluj, a fost lector al Editurii Dacia, din 1996 lucrează în cadrul Ministerului Afacerilor Externe. Este membru al Uniunii Scriitorilor, a fost președinte al Asociației Scriitorilor Cluj și președinte al Asociației Române de Science-Fiction (ARSFan). A debutat în 1961, iar editorial în 1966 cu volumul **Întîlnire cu meduza**.

Bibliografie selectivă: **Nopțile memoriei** (1973 – premiul Uniunii Scriitorilor 1973), **Figurine de ceară** (1978), **Semnul licornului** (1980), **H.G. Wells: utopia modernă** (1983 – premiul Asociației Scriitorilor Cluj 1983), **Anticipația românească** (1994; ediția a doua 2003 – premiile ARSFan 1994, Fundației Vladimir Colin 1995 și Asociației Scriitorilor Cluj 1996), **Figurine de ceară** (2004 – integrala prozei scurte). A tradus din H. P. Lovecraft și John Brunner.

Alte premii: premiul internațional de poezie al PEN-Clubului (Londra, 1965); premiul special al juriului, Eurocon 1976

„Dacă în primul act îți atîrni pistolul în cui, în următorul trebuie să tragi cu el. Altfel, nu-l pune acolo."

A.P. Cehov

Charles Stross

Pistolul lui Cehov

Sînt un povestitor cu normă întreagă, care tocmai și-a trimis la editură manuscrisul celui de-al optulea roman. Fac treaba asta fiindcă (a) îmi place și (b) e mai bine decît să muncești pe brînci. Sînt mai mult un artizan decît un teoretician; în privința asta, nu sînt atipic printre cei de seama mea, căci, deși e normal ca autorii să-și analizeze propriile procese creative, dacă-ți petreci prea mult timp urmărind cai verzi pe pereți nu mai apuci să scrii mare lucru.

Există o graniță încețoșată între a lucra în întregime după instinct și a-ți dezvolta o teorie cu ajutorul căreia să-ți îndrumi scriitura; eu rătăcesc undeva prin mijlocul acestui pustiu, mă uit cu ochii îngustați prin cețuri și încerc să-mi dau seama dacă nu există un alt mod – mai bun – de a face ceea ce încerc eu să fac. Iar acum mă gîndesc mult la pistolul lui Cehov – fiindcă acest concept literar stă-n cui și-și rîde de mine, mă împiedică să gîndesc o continuare la două romane relativ populare.

Doar că arma din cuiul meu nu este un pistol. Este o bombă cu neutroni.

În 1995, mi s-a urcat sîngele la cap și am ajuns la concluzia că trebuie să scriu o *space opera*. Ca să scurtez povestea, cartea care a rezultat a fost publicată sub numele de „Singularity Sky" în 2003 (2004 în Marea Britanie). Continuarea, „Iron Sunrise", a fost încheiată în 2001 și

publicată în 2004 (2005 aici). În paranteză ar trebui să menționez că titlul „Singularity Sky" nu are nici o legătură cu conținutul primei cărți – i-a fost alipit *a posteriori* pentru a evita o ciocnire de nume pe lista lui Ace și de atunci regret prematura scoatere la rampă a cuvîntului cu „S". Romanele acelea nu sînt sclipitoare și conțin numeroase greșeli, însă cititorilor pare să le placă destul de mult, iar directorul băncii mele (ca să nu mai pomenesc de editorul și de fanii mei care vor ca eu să mai scriu așa ceva) s-ar simți mai relaxat dacă aș scrie și a treia parte din serie.

Ce nu-mi place mie la asta, problema mea, are două aspecte. În primul rînd, dînd cu capul de convențiile genului *space opera*, am fost obligat să analizez o întrebare pe care Vernon Vinge a articulat-o primul la sfîrșitul anilor '80 sau începutul anilor '90: cum evităm apariția bruscă a unei singularități tehnologice care întrerupe povestirea? Ficțiunea este o formă a artei care dă piept cu anumite convenții, iar printre cele mai importante (dar rareori articulate) este axioma că ficțiunea are un efect mai puternic atunci cînd ne reflectă propria identitate, dacă nu chiar și realitatea: altfel spus, e-al naibii de greu să scrii ficțiune (darămite o ficțiune interesantă) despre forme de viață inteligente transcendent post-umane care sînt pentru noi ceea ce noi sîntem pentru viermii inelari. Pentru a evita problema formelor inteligente de viață artificială ajunse la niște niveluri de competență apropiate de divinitate și riscul de a călca pe lîngă potecă, Vernor a invocat un mecanism aparent fizic (pentru „A Fire Upon the Deep"). În ce mă privește, am dat peste un interesant eseu despre călătoria în timp și calculele matematice scris de Hans Moravec, l-am pus laolaltă cu principiul fizic conform căruia călătoria dincolo de limita vitezei luminii atrage după sine o încălcare a cauzalității, m-a fulgerat o idee (hei! scriam o *space opera* – mai repede ca viteza luminii este un vechi și răsuflat clișeu al acestui sub-gen literar) și aproape că mi-am dat foc la pantalonii pe care-i îmbrac atunci cînd construiesc lumi.

N-am de gînd să dau totul în vileag în acest text scurt, ci numai să trag linie și să adun: entitatea cunoscută cu numele de Escaton, care apare în ambele romane, nu este doar un Deus ex Machina, ci un Pistol al lui Cehov. Ideea călăuzitoare a cărților duce la o scenă concluzivă în care pistolul este folosit (iar anunțul din fundal, venit prin sistemul de amplificare, este ceva nou, în sensul că Dumnezeu a părăsit universul).

Totuși, eu nu construiesc personaje eroice arhetipale – un alt clișeu răsuflat în fața căruia autorii Vechii *space opera* și-au îndoit mereu genunchii și care, în zilele de azi, are tendința să fie văzut în tonuri negative. Cînd am început să țes firul poveștii plasate în acel univers fabulos, îndepărtat în viitor, pe care l-am inventat, am descoperit că poveștile se concentrează la o scală mult mai umană: întrebările filosofice care au apărut aveau tendința să fie mai degrabă sondări ale relațiilor sociale sau politice decît niște monumentale tușe pe pînza cosmică. Eu nu-s Olaf Stapledon și nici măcar Greg Egan.

Așadar, am pus arma asta bine lustruită – capabilă să deconstruiască un întreg univers ficțional – în cui și-am avut impresia că se holbează la mine, șoptindu-mi: „apasă trăgaciul, Charlie, știi c-o să trebuiască s-o faci într-o bună zi!" Și mai rău: implicit, le-am promis cititorilor ceva ce nu simt nici o pornire să le dau. Dacă apăs trăgaciul și scot la iveală dedesubturile intrigii, oferind explicația finală cu privire la ceea ce este Escaton, atunci asta să fie: a sosit ziua judecății pentru cărțile astea. Și nu mă deranjează – am alte povești de spus –, însă personajele vor fi mai mult decît doar puțin nemulțumite și, mai la obiect, din acel punct încolo nu ai cale de întoarcere. Nu ne aflăm în Reichenbach Falls și Escaton nu-i un personaj negativ holmesian. Și nu există nici un Holmes în acest univers confortabil, creat pentru oameni, vreo inteligență rece, mai mult decît umană, care să tragă din pipă și să denunțe lanțul de dovezi care face legătura dintre pistolul cu țeava fumegîndă din cui și zeul mort din mijlocul covorului.

Dacă vreau să apăs trăgaciul, trebuie să găsesc un pistolar care să facă față provocării. Și, cum am spus, nu plec urechea la mitul super-eroului.

Cum să creezi un protagonist uman credibil care să fie capabil să distrugă universul? (Și, vă rog, nu-mi spuneți: „copiază-l pe generalul Jack S. Pintecătorul" – aici nu e vorba de doctorul Strangelove și nu mă interesează să scriu o farsă neagră).

Traducere din limba engleză
Mircea PRICĂJAN

Charles David George Stross s-a născut la 18 octombrie 1964 la Leeds, în Anglia. A studiat la Londra și Bradford, obținînd diplome în farmacie și informatică. A fost farmacist, programator, jurnalist – scriind pentru reviste de calculatoare despre Linux, Perl și softuri *open source*. A debutat cu povestirea **The Boys** în revista *Interzone*, nr.21, 1987. Printre scriitorii lui preferați se numără Bruce Sterling, al cărui roman **Schismatrix** era „atît de departe de propriul timp, încît recenzenții nici nu știau măcar ce au în față" zice Stross, și adaugă: „În clipele mele de megalomanie îmi place să cred că **Accelerando** va fi pentru *cyberpunk* ceea ce a fost **Schismatrix** pentru *space opera*" (interviu pentru *Authoretica*).

Bibliografie:

Romane: **Approaching Xanadu** (1989); **Singularity Sky** (2003 – nominalizare Hugo 2004) și continuarea ei **Iron Sunrise** (2004 – nominalizare Hugo 2005); **The Atrocity Archives** (2004); seria **Merchant Princes** alcătuită din **The Family Trade** (2004) și **The Hidden Family** (2005); **Accelerando** (2005).

Povestiri: **Toast: And Other Rusted Futures** (2002).

Non-fiction: **The Web Architect's Handbook** (1996).

Proză scurtă nominalizată la cele mai importante premii: **Lobsters** (Hugo 2002 și Nebula 2003, nuveletă), **Halo** (Hugo 2003, nuveletă), **Nightfall** (Hugo 2004 nuveletă), **The Concrete Jungle** și **Elector** (Hugo 2005, nuvelă).

După povestirea **Rogue Farm** s-a făcut un film în 2004 *(www.roguefarm.com)*.

Marian Coman

Sevăn

– Auzi, măi Sevăn? făcu celălalt, împletindu-și pe degetul mijlociu o tulpină de buruiană, dintr-acelea care se încheie în vîrf cu spice mici și pufoase, ca niște omizi. De-alea, da, cu care copiii mai mari îi amăgesc pe cei mici să și le așeze pe limbă – „Așa, mă, boule, și acum spune «lapte – lapte – lapte»" – iar spicul să urce – „lapte – lapte – lapte" – ritmic, pe limbă, către gîtlej.

– Auzi, măi Sevăn? repetă bărbatul, aruncîndu-și inelul vegetal. Tu o mai știi pe urîta aia de Fifi, bibliotecara, aia de am stat cu ea aproape un an, și care mă punea să citesc?

– O știu, mormăi sec, Sevăn.

– Auzi, știi ce mi-a zis? Că cică creștinismul ăsta-i o porcărie. Că a citit ea undeva cum că toată civilizația Europei, Roma, Grecia antică, toate culturile astea străvechi au fost distruse de creștinism. Că au întors ăștia lumea pe dos, nu știu cum, cu monoteismul lor. Așa zicea Fifi.

– Cu ce?

– Fifi, mă!

– Nu, mă. Cu ce zicea Fifi că au distrus ăștia lumea?

– Cu monoteismul, adică cu credința asta că există doar un Dumnezeu. Da' n-au distrus-o... Doar așa, au zăpăcit-o de cap, ca să fie la putere cine vor ei.

– Mai dă-i dracu, mă, pufni Sevăn, apoi își îndreptă privirea în sus și șopti: Lapte – lapte – lapte...

– Ce-ai, mă? Ce lapte?

– Taci din gură! Vorbesc cu Dumnezeu! Lapte – lapte – lapte...

– Bă! Sevăn! Tu nu ești sănătos la cap? Taci dracului din gură, termină cu glumele astea că mă sperii!

Bărbații stăteau tolăniți într-un șanț de pe marginea unei șosele ce tăia în două, așa cum a despărțit Moise apele, un lan de grîu. Sau de porumb – nu are importanță. Nu era pic de umbră însă lor nu părea să le fie cald. Zăceau acolo, pironiți de o lene parcă neomenească, de ore întregi, și nu le trebuia nici apă, nici mîncare. Nimic. Poate o țigară.

Sevăn își scoase din buzunarul de la piept un pachet de țigări fără filtru și extrase meticulos o mahoarcă veștejită pe care o plimbă printre degete cîteva secunde înainte să o aprindă.

I se spunea Sevăn pentru că îi plăcuse atît de mult filmul ăla cu Brad Pitt, încît atunci cînd l-a supărat Țețe Buticaru, i-a trimis într-o cutie capul unui cîine mort găsit într-un șanț. Și de-atunci – „uite, bă, golanul, la fel ca în «Seven»" – Sevăn în sus, Sevăn în jos și Sevăn i-a rămas numele. Dar el nu s-a supărat. Ba chiar a început să-i placă atît de mult încît a făcut rost de toate DVD-urile cu Brad Bitt. Noaptea, dacă o lua pe ulei, organiza cîte un Figth Club de nu mai găseai bețivan în sat fără o buză spartă, o mînă ruptă sau un ochi vînăt. Și erau ceva bețivani în satul lui. De fapt, nu era copil care să aibă peste 13 ani și care să nu-și fi făcut botezul alcoolicesc la crîșma din centru. Io știu? Poate doar tocilarul ăla surd, care o luase razna pentru că nu ajunsese la examenul de Capacitate.

– Auzi, mă, Sevăn? Unde o fi dispărut dracul ăla surd de citea pe buze? Ăla de a plecat cu Țiganu și cu plodul celălalt?

– Nu știu, mă. L-or fi luat la ospiciu sau a rămas acolo, în pădure, unde zicea Vasile că l-a văzut. Mă-sa-n cur și să fie sănătos!

– Io mă gîndeam să facem și noi ceva. Să mergem să-l găsim în pădure sau să-l vizităm la ospiciu...

– Fugi, mă, de-aci. Pe tine or să te închidă acolo, dacă te prind, hă, hă, hă! La ospiciu, hă, hă! Sevăn la nebuni, hă, hă, hă...

– Du-te dracu! se oțărî Sevăn. Să te ia și să nu-ți mai dea drumu', al dracului ce ești de drac.

– Tu nu vezi că ești prost?! Auzi, și nu mă mai trimite la dracu! Ce ai? Dracu, dracu, dracu... tot stai cu el în gură. Să te ia pe tine dacă îți place atît de mult. Și să te fiarbă! Hă, hă! Să te fiarbă, auzi?

Șpaf!

Nici nu-l văzuse. Sevăn sărise ca o felină și îl lovise cu un picior în gură într-o fracțiune de secundă

– Fait clab! Fait clab! țipa ca apucat Sevăn și

Șpaf! încă un picior în gură.

– Fait clab mă-ta! mai apucă să zică celălalt și

Șpaf! dinții îi mai clănțăniră o dată.

Șpaf! Șpaf! Șpaf!

Șpaf! De șapte ori.

Cînd Sevăn se opri de dat din picior, celălalt se oprise de tot. Nu zicea, nu mișca, nu horcăia. Zăcea lățit în șanțul de pe marginea șoselei, cu buzele sparte și gingiile pline de sînge.

– De ce l-ai bătut, nene? se auzi un glas de undeva, dinspre șosea, și Sevăn tresări.

Un puști pletos, pe o bicicletă roșie, privea nedumerit către el. Purta o pereche de jeanși jerpeliți și un tricou negru, lălîu. În picioare, bocanci grei, de armată. O brățară la mîna stîngă, un lanț argintiu ce-i spînzura o cruciuliță de gît.

– De unde vii, puștiule? se făcu Sevăn că nu-i auzise întrebarea.

– Din colo! arătă băiatul un loc, undeva în spatele său.

– Și un'te duci? Pe cine cauți?

– Merg pîn-aici, în sat, la țața Teodosia Preoteasa. Am auzit că ar avea o bucată din brîul Maicii Domnului și aș vrea să-mi dea și mie să-mi poarte noroc. Știi cum se zice... Și... da' nu știu cum să spun. Am auzit că aici, în sat, este

unul, Sevă, care organizează meciuri. Aș vrea să vorbesc ceva cu el.

– Bă, puștiule! Nu Sevă, bă! Sevăn îl cheamă!

– Mă rog, Sevă sau Sevăn, tot un drac. Mai dă-l în mă-sa, nu asta-i important. Îl știi pe Sevă ăsta?

– Auzi, bă puștiule, cum adică *mai dă-l în mă-sa*? Tu înjuri așa, pe cine vrei tu? Nu ți-e rușine, puștiule? Ia vin-o-ncoa' să-ți fac eu cunoștință cu Sevăn, să-ți dau un pic de respect! Hai să-ți dea Sevăn respect! Hai! Fait clab! Fait Clab!

Dar băiatul nici vorbă să vină. Nici vorbă să mai stea. Porni cu bicicleta spre sat, pedalînd frenetic și privind în urmă, către Sevăn, să nu care cumva să-l urmărească.

– Tu-ți steaua mă-tii, puștiule! Puștiuule! Stai, bă puștiule, un pic! Băăă! Ce voiai, bă, să-i spui lui Sevăn? Ce voiai, bă, să-mi spui?

Paf!

Nici nu-l văzuse. Celălalt se ridicase de jos și înfundase fulgerător un pumn în barba lui Sevăn.

Paf! Paf! Paf! Fața lui Sevăn era un sac de box și ochii săi mai apucară să vadă cerul fără nici un nor înainte să se – *Paf! Paf! Paf!* – prăvălească în șanț.

*

Dacă ai fi personajul unui joc pe calculator, unul din mulțimea de monștri din *Doom*, un omuleț din *Sims* sau un muncitor dintr-una din minele de cupru din *Pharaoh, Cleopatra* sau *Caesar* ai ști ce se întîmplă cu tine? Ți-ai da seama că ești doar o însăilare de 0 și 1, că trăiești grație unor programatori isteți și a celui care nu uită să salveze din 5 în 5 minute cînd îți explorează lumea?

Dacă ai fi reprezentarea unui tată în visul copilului său, de unde ai ști că nu ești cu adevărat părintele celui care te visează? Cum ți-ai da seama că viața ta este doar o scînteie în rețeaua neuronală a unui puști scufundat într-un somn adînc?

Dacă ai fi personajul unei povestiri... dacă ai fi, de pildă, Sevăn, de unde ai ști că viața ta este la cheremul meu, de unde ai ști că vei trăi doar atîta vreme cît decid eu ori atîta vreme cît tu, cititorul acestui text, nu vei închide, plictisit, cartea?

Stai! Nu da pagina!

*

– Auzi, măi Sevăn? făcu celălalt, ștergîndu-și sîngele de pe față cu un șomoiog de iarbă. Mă, Sevăn, hai, mă. Hai că a fost mișto. *Fait clab! Fait Clab!* Hă, hă! Nu?

– Auoleo... se văită Sevăn, ridicîndu-se în capul oaselor. Stai! Mai stai un pic, nu da pagina!

– Ce pagină, Sevăn? Hă, hă! De la ce te-ai luat? Ți-au tulburat creierii pumnii mei, așa-i? Hă, hă! Hai că a fost mișto.

– Mă-ta a fost mișto cînd am înghesuit-o în șură, bou' dracului, că mi-ai spart un dinte...

– Hă, hă! Știu, și mie îmi place maică'mea, da' lasă asta, ce ziceai de pagină?

– Mă, boule, tu de unde ai ști ce-i cu tine, de unde ai ști cine ești, dacă ai fi un monstru dintr-un joc de-ăla pe calculator, dintr-ăla, da, care se joacă plozii lu' Coștiuleanu la Internetu' de lîngă crîșmă? Ă? De unde ai ști? Ți-ai da seama, în prostia ta, că în momentul în care îl omori pe Coștiuleanu ăla mic, ai crăpat și tu pentru că se termină jocu'? Nu ar fi normal, bou' dracului, – ah, dintele – să încerci să-l aperi pe copchilu' ăla pentru ca nu cumva să se termine jocu'?

– Bă, Sevăn... În primul rînd trebuie să-ți spun că te-ai tîmpit. Asta în primul rînd. Așa... Primo, cum ar veni. Hă, hă! Secundo... ești fraier. Pentru că dacă aș fi una dintre sălbăticiunile alea băloase, de care zici tu, și, să zicem, mi-aș da seama că sînt ce sînt, oricum ar fi nasol. Dacă aș încerca să-l apăr pe Coștiuleanu, să zicem, asta ca să nu-i moară personajul, ăsta s-ar plictisi pînă la urmă și ar închide calculatorul. Și gata. Game Over, ce pana mea... Și acuma

lasă-mă cu filozofia ta de doi bani. Oricum ar fi aiurea, nu înțelegi?

– Auoleu! făcu din nou Sevăn. Puștiul! Bă, unde-i puștiul cu bicicleta? Auoleu! Puștiul, bă! Zicea că vrea să-mi spună ceva.

Și Sevăn începu să alerge, ținîndu-se cu o mînă de falcă, spre sat.

– Sevăn!!! țipă celălalt în urma sa. Care pușți, mă? Ce bicicletă? Mă, Sevăn, stai un pic. Așteaptă-mă! Stai să-ți zic ceva. Am citit o carte! Sevăăăn! Bă, am citit o carte despre asta. Stai, mă, nu mai fugi!

Sevăn se opri.

Soarele nu se vedea pe cer însă era o lumină insuportabilă, de parcă Dumnezeu tocmai schimbase becul vechi și prăfuit cu unul nou nouț, de 100 Watt.

– Ce carte, mă? întrebă Sevăn ștergîndu-și sîngele de pe buze. Ha? Ce carte?

– Mă, făcu celălalt gîfiind. O știi pe Fifi, bibliotecara?

– Da, mă. Aia de te punea să citești.

– Așa... Mă punea să citesc. Ptiu, ce m-ai alergat... Știi, Fifi s-a sinucis.

– Nu s-a sinucis, mă. Au găsit-o moartă...

– Ei, lasă. Că știu eu mai bine. N-am spus la nimeni pînă acum. S-a sinucis, așa cum îți zic io. S-a omorît, proasta, după ce a citit cartea asta de care zic, înțelegi? A citit-o, mi-a dat-o mie și după aia s-a aruncat în canal. S-a înecat, pricepi? Bîldîbîc... Mi-a lăsat și bilet... Da' eu, fraierul, eram beat cînd mi l-a dat și l-am găsit abia a doua zi. Taman cînd am auzit-o pe Florica țipînd prin sat că a murit Fifi...

– Băi, să-mi bag... Și ce scria în bilet?

– E, scria că se omoară, că totul e o porcărie... vrăjeli de-astea. Ea oricum era cam dusă cu capul. De la atîta citit, cred. Da' nu biletul e șmecheria. Cartea. Cartea asta de care zic... cum puii mei îi zicea?... Cartea asta.

– Ce carte, mă? Bă! Ce zicea în carte!? se răsti Sevăn.

Celălalt tremura. Îl treceau toate apele, ținea ochii aproape închiși din cauza luminii și doar fața îi mai era roșie de la sînge. În rest, se îngălbenise peste tot.

– Cartea... Zicea că nu existăm. Zicea că sîntem doar niște idei, că sîntem făcuți din cuvinte... Că sîntem... zicea tîmpenii... cum zici și tu. Spunea că sîntem personaje într-o carte. Și erau semne și exemple acolo, Sevăn. Erau trecuți oameni de la noi din sat și de aiurea, oameni despre care cartea spunea că au apărut în povestiri și că asta justifică experiența lor tragică. Sevăn, erai și tu în cartea aia...

– Dar tu? Tu nu erai?

– Nu, Sevăn. Numele meu nu apărea acolo... Erai tu, era Țiganu, era Zamfir, fratele lu' Chioru a Frosinei, era și Fifi. Din cauza asta s-a sinucis. De unde ar fi știut autorii cărții de Fifi de la noi din sat?

– Bă, liniștește-te acum. Trebuie să știu cum se numea cartea! Vreau cartea aia împuțită! Vreau să văd cu ochii mei ce scrie acolo!

– Mi-e frică, Sevăn, se smiorcăi deodată celălalt, și Sevăn putea să jure că nu-l mai văzuse niciodată așa. Mie îmi place viața mea, așa cum este ea. Îmi place satul meu și lanul ăsta de grîu, de porumb sau de ce mă-sa o fi, iubesc cerul ăsta fără nici un nor, iubesc șoseaua pe care nu vine nimeni, niciodată, iubesc biserica și cimitirul... Și nu mă interesează să văd ce-i dincolo, înțelegi? Nu mă interesează mai mult. Eu nu vreau să cred ce scrie acolo și nu mai vreau să citesc nimic în viața mea. Sînt tîmpenii, înțelegi? Sînt numai tîmpenii, Sevăn. Hai să mai stăm aici. Să stăm pînă vine noaptea, să mergem la crîșmă și să-l snopim în bătaie pe Țețe Buticaru, să ne-o tragem cu fiică-sa și după aia să vomităm pînă dimineață. Hai, Sevăn, las-o dracu' de carte!

Bărbatului îi apărură lacrimi în ochi. Se amestecară cu sîngele și praful ce-i mînjeau fața și porniră să alunece pe obraji, adunîndu-se, murdare, în rana din barbă.

– Unde-i cartea?! mîrîi Sevăn. Spune-mi unde-i cartea și cum se numește! Vreau să știu acum!

Fața lui Sevăn arăta ca în momentele în care se pregătea de bătaie. Aceeași privire, aceleași riduri pe frunte.

– O am acasă, sub pat, cu biletul de la Fifi, îngăimă celălalt, ghemuindu-se în mijlocul șoselei. Se numește

Divina tragedie... Șaptesutețiceva de pagini pe hîrtia cea mai bună.

*

Am modificat luminozitatea la monitorul calculatorului și lumea pe care o descriu pare mai albă. Mi-am pocnit degetele și m-am gîndit pentru un moment dacă nu cumva sînt, la rîndul meu, personajul unei povestiri; al unei cărți scrisă de un autor fără cititori. Ce scriitor sarcastic...

Ce ai face dacă personajele dintr-un film ar ieși din televizor și s-ar tolăni în pat, lîngă tine? Și de unde știi că într-o accepțiune diferită, lucrul ăsta nu s-a întîmplat deja? În fond, faptul că îți amintești de Rambo înseamnă că el trăiește, cumva.

Bine că ne rămîn amintirile, nu-i așa?

Poate că ăsta este și motivul pentru care, atunci cînd ne înmormîntăm un părinte ori un prieten, ne promitem că nu îl vom uita niciodată. Doar amintirea te ține cumva în viață și abia cînd toată lumea te-a uitat, înseamnă că ești mort cu adevărat.

Și tot din cauza asta, Dumnezeu nu o să moară niciodată. Chiar dacă, cu adevărat, n-ar mai fi de mult, poveștile despre el ar continua să îl facă să existe. E o problemă în faptul că ar fi doar un personaj, la fel ca Sevăn?

*

Era o casă ca oricare alta, dar lui Sevăn îi părea că are ceva special. Poate din cauza pereților din chirpici, nevăruiți și necurățați de pînzele de păianjen țesute prin colțuri. Ori poate din cauza ferestrelor din sticlă albastră care te făceau să te simți ca un pește într-un acvariu.

Celălalt se băgase cu totul sub patul nefiresc de înalt și înota printre cutii, hîrtii și cărți, trimițînd afară nori mari de praf.

– Am găsit-o, Sevăn. Am găsit-o, 'tu-i mama ei de carte. Uite: *Divina tragedie*, cum ți-am spus. Dar mai bine aprind focul afară și facem o pălălaie cu paginile ei.

Sevăn îi smulse volumul gros din mîini și îl deschise la nimereală:

„Alții au *Testamentul de Ciocolată* ori *Codul ICAN*. Lumea noastră are *Divina Tragedie*. Toate trei însă, și, poate, multe altele, sînt legătura cu exteriorul, cu ceea ce este Dincolo. Cu adevărul, în fond. Căci, dacă ceea ce am văzut este real și dacă sîntem într-adevăr personajele unei cărți, lumea noastră se va sfîrși curînd, probabil atunci cînd cartea se va încheia. Iar cei care încă nu sînt convinși că ceea ce spun este real ar putea să testeze veridicitatea acestei teorii pe propria piele, simplu, închizînd și deschizînd cartea. Sînt convins că cel care a ajuns în poziția de a citi aceste rînduri se află într-un moment în care povestea al cărei personaj este nu-i dă nici o urmă de libertate. Nimeni nu citește întîmplător *Divina tragedie*. Hai, închide și deschide."

Sevăn nu știa ce să creadă. Trînti buimăcit coperțile groase lăsînd să zboare un fuior de praf. Apoi deschise, din nou, la nimereală, volumul:

„Sevăn, cum îl cheamă pe prietenul tău?"

Atît. Atît scria pe o pagină întreagă. Atît și nimic mai mult.

Toată viața de pînă atunci îi părea lui Sevăn fără rost. Tot ce gîndise ori făcuse vreodată îi părea lipsit de însemnătate, de sens. Îl durea capul și îi venea să vomite de parcă tocmai se trezise dintr-o beție cruntă și, acum, mahmureala îi guverna trupul.

Celălalt se uita la el cu o față tîmpă, parcă de plastic:

– Sevăn, mă Sevăn, ai pățit ceva?

Pe un perete, un păianjen tocmai prinsese în capcană un fluture care se zbătea încurcîndu-se în țele lipicioase și, privindu-l, lui Sevăn i se păru că fluturele are, cumva, chipul său.

– Cum te cheamă? murmură Sevăn.

– Poftim? făcu celălalt nedumerit.

– Te-am întrebat cum te cheamă. Ne cunoaștem de atîta vreme și nu știu cum te cheamă. Spune-mi cum te cheamă!

Celălalt nu mai era nici roșu, nici galben. Părea că se albise cu totul. Arăta ca un clovn trist, bătut și ciufulit. Ca un arlechin din tablourile lui Bălașa.

– Cum nu știi, Sevăn? Mă cheamă... mă cheamă...

Fața bărbatului se schimonosea cuprinsă parcă de spasme ori de zeci de ticuri în același timp.

– Mă cheamă...

Și bărbatul începu să plîngă în hohote disperate.

– Nu știu cum mă cheamă, îngăimă el printre sughițuri.

Fluturele obosise în pînza încurcată și atîrna nemișcat așteptînd mușcătura păianjenului. Și nicăieri nu se mai auzea nimic în afară de suspinele bărbatului ghemuit lîngă pat.

– Mie îmi place satul ăsta... mai făcu el înainte ca Sevăn să trîntească de pămînt volumul gros.

Buf!

– Nu ai știut niciodată cum te cheamă, dobitocule, pentru că autorul nu ți-a dat niciodată vreun nume! urlă Sevăn. Ăsta este și motivul pentru care nu apari în cartea asta afurisită. Dacă nu ai un nenorocit de nume, cum dracu' să apari în cartea asta? Bine că apar eu. Bine că apare Sevăn...

Pe perete, fluturele își mai scutură o dată trupul și arahnida se retrase.

Afară. Afară, parcă pe furiș, se întuneca. Cerul părea că se stricase și că nu se găsise nici un depanator îndeajuns de bun care să-l repare. Un nor gri îl tăia în jumătate, de la un capăt la altul, dintr-un orizont într-altul, separînd abrupt întunericul de lumină, iar noaptea părea să vină, pîș-pîș, pe măsură ce dunga cenușie se prelingea către una din margini.

Un cîine se auzi hămăind nervos într-un fund de curte și un stol de ciori se ridică zgomotos din copacii din prin apropiere, ca o pelerină neagră plină de găuri, luată de vînt.

Sevăn călca apăsat, de parcă știa exact unde se duce și ce are de făcut. Trînti poarta în urmă și scîndurile gardului pufniră nemulțumite. Mergea repede și respira zgomotos, inhalînd aerul răcoros, de seară.

„Nu am suflet", se pomeni gîndind, Sevăn. „Nu am suflet. Doar o coală de hîrtie pe care cineva mîzgălește cuvinte și care îmi ține loc de conștiință. Nu exist. Și nici satul ăsta nu există. Nici Țețe, nici primarul și nici coana Preoteasă nu sînt. Nu-i nimeni aici. Cît amar de singurătate... Dacă alerg foarte repede, o să cad de pe pagină".

Sevăn zîmbi.

„O să cad de pe pagină și clopoțelul mașinii de scris va semnala că s-a mai terminat un rînd. Iar următorul va începe fără mine. *Clinc-clinc!* Și astea nici măcar nu-s gîndurile mele. Mie îmi place să mă bat! Îmi place să beau și să mi-o trag! Îmi place să înjur și să tai gîturile subțiri ale găinilor pe care, mai apoi, le arunc în ceaunul de tuci, în apă clocotită. Îmi place să trăiesc! 'Tu-ți cartea mă-tii și biciclistu' lu' care te-a..."

Biciclistul!

Asta era! Unde era puștanul ăla cu bicicleta lui roșie, să-i tragă o mamă de bătaie? Că numai el era de vină. El venise de acolo de unde nu venea nimeni niciodată.

Sevăn își încetini mersul. Pe marginea drumului, un bărbat se înălța pe vîrfuri pentru a ajunge la o ramură de care atîrnau două prune coapte. Bărbatul nu-l observase ori se făcea că nu-l vede, după prostul obicei al orășenilor care mai aterizau, cine știe cum, prin satul lor uitat de lume.

Cînd Sevăn se pregătea să strige *fait clab!* și să-i articuleze bărbatului un pumn zdravăn după cefă, pe care să nu-l uite toată viața lui de hîrtie sau de carne vie, omul se întoarse către el și dădu din cap în semn de salut. Apoi reuși să agațe o prună pe care o rupse în două pentru a vedea dacă nu cumva, în interiorul ei, culcat pe sîmbure, se odihnește vreun vierme.

Salut! făcu, dezarmat, Sevăn, privind curios la tînărul din fața sa. Ce-i cu tine p-aci?

Nu știu, mi-i foame. Dup-aia vreau să ajung la lansare, în centru. Pot să mai iau cîteva perje? N-am găsit nici un magazin pe nicăieri să-mi cumpăr ceva și, oricum, nu stau prea bine cu banii.

Sevăn încuviință, de parcă ar fi fost stăpînul tuturor prunilor din sat, apoi își trosni degetele încercînd să priceapă ceva din tot ce i se întîmplase în seara asta.

– Eu sînt Sevăn, se grăbi să spună el, bucuros că are cu ce să spargă tăcerea care tindea să devină penibilă.

– Scuză-mă, eu sînt Cătălin.

– Despre ce lansare vorbeai? Că văd că, deși nu ești de-aici, știi mai multe decît mine.

– Ei, se lansează o carte, aici, în sat. Pe mine m-au adus cu un autobuz, de la spital. Au venit tot felul de ciudați. Am mai fost eu la lansări de cărți, dar aici, la țară... mă rog. Și-apoi e și mai greu de înțeles... mai e și circul ăla în curtea bisericii, iar lansarea cică are loc chiar acolo. La circ.

– Este și un puști cu o bicicletă roșie? se pomeni întrebînd Sevăn.

– Da, da. Am văzut unul cu bicicleta, s-a ținut băietul după autobuz tot drumul. Pedala nebunește, de am crezut că or să i să aprindă cauciucurile.

Cătălin zîmbi. Purta pantaloni negri, de stofă, și o cămașă albă, cu un trandafir roșu în dreptul inimii. Pe ramura unuia dintre prunii de lîngă el își agățase sacoul pe care acum îl apucă cu două degete, îl scutură de praf, după care și-l trase pe umeri.

Dinspre biserică se auzi deodată muzică lăutărească și pocnituri de bici.

– Ce carte spuneai că se lansează? făcu Sevăn.

– *Divina*... nu știu cum, îi răspunse scurt Cătălin, apoi clipi, și cerul clipi, parcă, la rîndu-i.

Se înnopta.

Și-n sufletul lui Sevăn părea că se înnoptează. Venea întunericul, odată cu o deznădejde cu care nu se mai întîlnise niciodată. Viața îi părea – da – o hîrtie mîzgălită, mototolită și aruncată la coș.

– Cătălin, tu te-ai gîndit vreodată că nu exiști? Că ești doar o închipuire? întrebă Sevăn, însă figura lui tristă nu părea că așteaptă vreun răspuns.

Tînărul îl privi mult timp înainte de a se hotărî să-i răspundă:

– Eu mi-am dorit multă vreme să nu exist. O vreme am crezut chiar că am reușit, spuse el ducîndu-și mîna către trandafirul din dreptul inimii. Iar dacă aș fi o închipuire... mi-aș dori ca cel care se gîndește la mine, cel a cărui fantasmă sînt să gîndească ceva mai frumos. Ar putea să pună puțin noroc în viața mea. Și, la urma urmei, ce ți-ai dori, 'ăi? O viață reală plină de mizerii sau una falsă, însă plină de satisfacții? Hai, gata 'ăi! 'Ăi, lasă 'ăi, nu mai fi trist, hai să mergem...

*

Nu era chiar în curtea bisericii. Era lîngă biserică, în curtea mare a casei parohiale. Un cort imens, împînzit de beculețe colorate. În jurul lui, scrîncioabe, balansoare și comédii gigant ce se învîrteau fără oprire. Bîlciul venise în sat. Călușei, pitici, femeia cu barbă, bărbatul cu două capete și mumia lui Făt-Frumos. Muzică și artificii. Erau domnișoare în costume de epocă, cu pălării cu boruri largi și umbrele dantelate. Erau și cuști pentru lei fioroși, pentru elefanți uriași ori zebre dresate. Și era atîta lume, cît nu se gîndise niciodată Sevăn că încape în satul său.

Mirosea a scrumbie prăjită și a mititei bine făcuți, mirosea a vară, a toamnă și a castane coapte, a cartofi uitați pe jar și a vată de zahăr. Era atît de frumos încît, pentru o vreme, Sevăn uită cît de trist fusese cu doar cîteva minute mai înainte. Îl pofti pe Cătălin la o masă și-i făcu semn lui Țețe Buticaru să le aducă două căni cu vin și o farfurie mare cu mici. Lîngă ei, un țigan își storcea de sunete acordeonul.

– Lume, lume! urlă o portavoce, și acordeonul amuți. Se făcu liniște. Doar rîsul cristalin al unei fete mai strică pentru o secundă tăcerea, apoi o tuse seacă și un pahar spart.

– Lume, lume! se auzi din nou, iar bărbatul cu portavocea se urcă pe o masă, undeva în fața cortului. Domnule primar, preasfinte părinte, onorată asistență...

Și un ropot de tobe începu să bubuie în spatele său, în cort, din ce în ce mai tare, pînă sfîrși cu un sunet înalt, de cinel.

– Poooftiți la circ!

Apoi porni muzica, hărmălaia, zăngăneala. Și cortina ce bloca intrarea în cort se ridică, dezgolind scena imensă deasupra căreia zburau, agățați de frînghii, vreo zece acrobați.

Lumea năvăli înăuntru, vrăjită de atmosferă, de bufonii cu bastoane din acadea ori de plasatoarele sumar îmbrăcate care arătau fiecăruia scaunul pe care să se așeze. În cîteva minute, curtea se eliberă. Lumea, aproape toată, intrase în cort și acum aplauda scălîmbăielile unor arlechini cu părul roșu, în timp ce, afară, cîteva stele sclipiră pe cer.

Lui Cătălin îi plăceau micii. Îi plimba prin strachina cu mujdei, apoi mușca cu poftă din ei ca dintr-o sfîntă mană cerească. Îi era foame.

– Îmi era foame, spuse, cu gura plină, încercînd să-și aducă aminte cînd a mîncat ultima oară mici.

Probabil în studenție, cu un coleg de facultate, cînd au luat la rînd toate terasele din oraș, comandînd peste tot mici și bere. Și în timp ce îi povestea toate lucrurile astea lui Sevăn, în timp ce îi vorbea despre prietenii din timpul studenției, despre fetele pe care le-a iubit ori despre cărțile pe care le-a citit, pe scena din cort se întîmpla ceva.

De undeva, din spate, un elefant pe picioroange trăgea după el o sferă argintie mare cît turla bisericii. Și spatele elefantului se reflecta în sferă, într-un bizar efect de caleidoscop ce transforma fundul animalului într-o imagine ce, lui Sevăn, de la depărtare, îi părea gura unui bătrîn fără dinți care se chinuie să mestece ori să spună ceva. Îi arătă lui Cătălin și rîseră amîndoi, cu lacrimi.

– Cum, ăi, să fie curu elefantului gura unui moș?

Și cînd Sevăn rîdea mai cu foc, auzi în spatele lui un clinchet. Soneria unei biciclete. Puștiul. Era puștiul cu bicicleta lui roșie. Hohotele lui Sevăn se topiră și, în două mișcări, ajunse cu mîna încleștată de gîtul băiatului.

– Eu sînt Sevăn! Tu cine ești, cum ai ajuns aici și ce voiai să-mi spui? mîrîi el.

– Nene, te rog frumos să-mi dai drumul și-ți spun tot, bîigui puștiul.

Strînsoarea se domoli și Sevăn simți în palmă nodul pus în gîtul băiatului.

– Hai, treci aici, la masă, și varsă tot. Dacă nu-mi place ce aud, îți bag bicicleta în fund, mă urc pe tine și dau la pedale!

Băiatul clipi îngrozit și se uită cu coada ochiului la Cătălin care privea nedumerit la scena ce se derula lîngă el.

– Nene, începu puștiul, nu vreau să te supăr, însă nu știu cine sînt. Aici m-a adus Brenda, adică ea. Și băiatul arătă cu degetul către bicicleta lui roșie, strălucitoare. Iar matale voiam să-ți spun că ai fost ales și că trebuie să te duci pe scenă, să cunoști pe cineva.

– Drace, încearcă să fii mai clar, că tare îmi vine să-ți trag o mamă de bătaie și, sincer, nu te văd bine. În plus, azi nu a fost cea mai bună zi a mea.

– Păi, nene, ți-am spus...

– Mai clar! urlă Sevăn, și-n ochii lui păreau să fie scîntei. Spune, dracului mai clar, că m-am săturat de ghicitori, de semne nebunești și de interpretări bolnave! Vreau mai clar, că în afară de el – și Sevăn arătă spre Cătălin – toți parcă au luat-o razna. Și nici eu nu mă simt prea bine.

– Dar nici el, nene Sevă, nu este tocmai în regulă, spuse băiatul, privind la Cătălin, și arătă spre pieptul lui, acolo unde Sevăn văzuse mai devreme un trandafir.

Ceața de pe ochii lui Sevăn păru că se risipește și că în locul ei se aprinde frica. Ceea ce văzuse mai devreme nu era un trandafir.

– El e mort, nene Sevă, mai făcu puștiul.

Nu era un trandafir. Era o pată de sînge. În dreptul inimii. O pată de sînge roșie ca Brenda. Ca bicicleta.

Lui Cătălin îi înflori în ochi o lacrimă. Și puștiului asemenea. Iar Sevăn simți că-i cresc țepi de arici pe mîini și pe spate. Și că aerul este de nerespirat.

– Sîntem în iad, murmură el.

– Nu, nene Sevă. Nu sîntem în iad, deși așa am crezut și eu la început. Sîntem într-o carte. În cartea vreunui nebun, murmură băiatul ridicîndu-și tricoul. Mie, uite, uite ce mi-a făcut.

Pe spatele puștiului erau găuri adînci în care, spunea el, bicicleta își înfige brațe lungi de metal și de carne atunci cînd gonește pe șosea. Și că el și Brenda devin o singură ființă, rapidă și monstruoasă.

– Într-un alt loc, continuă puștiul, am găsit oameni care au cabluri înfipte în tîmplă... Dar el, cu el este o altă poveste. Cătălin a existat cu adevărat.

Sevăn sorbi dintr-o înghițitură tot vinul din cană, apoi îl privi pe Cătălin care își ștergea cu mîneca sacoului lacrimile din ochi.

În mijlocul scenei, gigantica sferă argintie se desfăcu.

*

M-am întrebat multă vreme dacă vreau să fac lucrul ăsta, dar, cred eu, sînt lucruri dincolo de noi și, în momentele importante, altcineva ne scrie destinul.

Era multă lumină în sală și, o vreme, după ce am coborît, nu am văzut mare lucru. Încet-încet am prins a distinge cîteva umbre, un chip cunoscut aici, o siluetă ceva mai încolo. Am văzut-o nu departe, în primul rînd, pe Ioana Constantinescu ținîndu-l de mînă pe prietenul ei, scriitorul, l-am văzut pe Tom discutînd cu Alfonzo, l-am văzut chiar și pe puștiul ăla care nu mi-a auzit vocea la telefon cînd am încercat să vorbesc cu el, l-am văzut într-un colț pe tata, zîmbind. Era acolo și nebunul acela care mi-a spus că s-a întîlnit cu diavolul, erau Igor Mendeleev, Terry, Magy și pictorul Eugen, însă pe el, pe Sevăn, nu-l vedeam nicăieri.

Doi pitici mi-au ridicat mantia și am coborît de pe scenă în timp ce întreaga sală părea împietrită. Acrobații

întepeniseră deasupra mea, iar aburul ce mă înconjura părea făcut din bumbac. Era o liniște pufoasă.

A trecut un minut așa, ori poate chiar o oră, în care nimeni nu a mișcat și nu a suflat vreun cuvînt. Veniseră pentru circ ori pentru lansarea unei cărți, însă nu se așteptau să mă vadă pe mine. Nu aveam nici coarne, dar nici vreo aură deasupra capului. Doar o mantie neagră și lungă. Cîțiva au început să se prosterneze în fața mea spunînd că eu sînt creatorul, că sînt zeul lor. Eu i-am întrebat de Sevăn.

Cînd a venit, părea speriat și mîndru în același timp. M-am aplecat, i-am spus ceva la ureche, și figura lui s-a luminat. Mi-am aprins o țigară și le-am vorbit despre prietenie și despre Cătălin. Apoi, înainte să plec, le-am explicat că adevăratul lor Dumnezeu este cititorul. Că doar el îi va purta mai departe, îi va face să trăiască cu adevărat. Că sfîrșitul va veni abia atunci cînd toată lumea îi va fi uitat.

Cînd m-am întors din nou în sfera argintie, aveam lacrimi în ochi. Mi-am ridicat mîna și l-am salutat pe Cătălin – tare mult aș fi vrut să-l iau cu mine – apoi, în timp ce întreaga sală se înclina în fața ta, cititorule, peste mine s-a așternut întunericul.

Marian Coman s-a născut la Mangalia în 1977. Este absolvent la Facultății de Psihologie și Asistență Socială din cadrul Universității Petre Andrei, Iași. Ziarist, a lucrat la mai multe ziare din Brăila și Galați, în prezent ocupă funcția de redactor-șef adjunct la cotidianul **Obiectiv – Vocea Brăilei**, unde susține un supliment SF săptămînal, **Literatura și artele imaginarului**. A obținut, pentru el, premiul Romcon (Covenția Națională de SF) la secțiunea *Mass-media* în 2004. A mai avut antecedente, realizînd, tot săptămînal, suplimentul **Monitorul SF**. Ca scriitor, Marian Coman a cîștigat numeroase premii, printre care premiul Dan Merișca 2004.

A publicat în antologiile **România SF 2001**, **Quasar 001** (2001), **Noesis** (2002 – în format electronic), **Liternet 2002**, vol. 3 (2002 – în format electronic), **Alte lumi, alte legende** (2002).

(Povestirea *Sevăn* face parte din volumul **Nopți albe, zile negre**, în curs de apariție la Editura Tritonic.)

Premiile World Fantasy 2005

Convenția Mondială de Fantasy a avut loc, în acest an, în perioada 3 – 6 noiembrie la Madison, Wisconsin, în SUA. În prezența invitaților de onoare Graham Joyce, Robert Weinberg și Terri Windling, duminică 6 noiembrie au fost anunțate premiile World Fantasy.

Susanna Clarke

Premii pentru întreaga activitate: Tom Doherty și Carol Emshwiller

Roman: Susanna Clarke, *Jonathan Strange & Mr Norrell* (Bloomsbury)

Nuvelă: Michael Shea, „The Growlimb" (F&SF, 1/2004)

Povestire: Margo Lanagan, „Singing My Sister Down" (*Black Juice*, Allen & Unwin Australia)

Antologie: *Acquainted With The Night* ed. Barbara & Christopher Roden (Ash Tree Press) și *Dark Matter: Reading The Bones* ed. Sheree R. Thomas (Warner Aspect)

Culegere de povestiri: Margo Lanagan, *Black Juice* (Allen & Unwin Australia)

Artist plastic: John Picacio

Liviu Radu

Corespondență literară

Nestimate cititor,

Paștele mă-tii de nenorocit! Ce-ți închipui, cretinule, că sînt clovnul tău, menit să te distreze? Ai scris măcar o dată cîteva rînduri smulse din adîncul inimii, ca să știi ce înseamnă creația – act divin, pentru care îți trebuie un talent cu care au fost înzestrați doar un număr redus de oameni?

Cum adică nu te-am impresionat? Crezi că sînt o curvă ce bate trotuarul ca să-mi pese de impresia pe care o fac asupra tuturor mocofanilor?

Tîmpitule, nenorocitule, idiot născut dintr-un accidempt mpt kl

Se întrerupse. Mîinile începuseră să-i tremure atît de tare, încît nu mai reușise să nimerească tastele.

Se ridică, înghiți în grabă o pastilă calmantă, aprinse o țigară și se plimbă un pic prin încăpere. Se enervase atît de tare, încît dacă l-ar fi avut în față pe individul care-l criticase, probabil că l-ar fi strîns de gît. Înțelegea acum de ce numele criticilor erau secrete, de ce aceștia își semnau articolele și recenziile cu pseudonime, iar adevărata identitate a lor era cunoscută doar de secretarul general al Uniunii Mondiale a Scriitorilor. Măsura respectivă fusese luată cu cîțiva ani în urmă, după ce Claudiu Bleronț se urcase în avion, zburase pînă în Noua Zeelandă și-l împușcase pe Avodardo Korlig. La proces, zeci de membri activi ai UMS depuseseră mărturie în favoarea acuzatului, afirmînd că ar fi procedat în același fel dacă ar fi suferit un afront asemănător.

Se liniștise. Efectul calmantului se manifesta printr-o indiferență plină de superioritate. Nu-l mai ura pe tipul ce-l jignise atît de grav, ci simțea față de acesta doar milă. Pentru că trebuia să-ți fie milă de un individ care nu putea să înțeleagă frumusețea unei creații literare de excepție.

Decise însă să nu continue scrisoarea. Nu știa cît va dura efectul calmantului și nu voia să riște să se enerveze din nou. Doamne ferește, putea să facă un infarct, să sufere vreun accident vascular...

Se gîndi să răspundă Recenziei Favorabile. Se așeză din nou în fața calculatorului și începu să scrie:

Dragul meu cititor,

Noi, cei care trudim pe ogorul literelor, avem doar rareori satisfacții. Într-un fel, fenomenul este obiectiv. După cum spunea Platon, între ideea pe care ți-au trimis-o zeii și cea pe care reușești să o exprimi este mare deosebire, pentru că niciodată omul nu-i în stare să perceapă și să expună ideea divină. Dar lucrurile nu se opresc aici. Chiar între noi, oamenii, există mari deosebiri de gîndire, de logică, de apreciere a ideilor. Ca atare, rareori ideile exprimate de un om ssînt percepute în totalitate de un alt semen al său.

În aceste condiții, m-am obișnuit de mult cu gîndul că eu nu voi reuși niciodată să-mi redau în scris ideile exact așa cum le-am conceput și nu mai îmi fac de mult iluzii că ideile acelea – oricum incomplete și deformate – vor fi pricepute și apreciate.

Cu atît mai mare mi-a fost bucuria descoperind că există cineva al cărui suflet rezonează cu al meu. Am simțit că truda mea n-a fost zadarnică. Faptul că mi-am dezgolit tainețele sufletului n-a reprezentat un gest indecent, inutil și obscen, ci dezvăluirea unei experiențe sufletești care, iată, produce cuiva bucurie și satisfacție.

Dar bucuria ta, dragul meu cititor, nu se poate compara cu bucuria mea. Mă simt util, mă simt împlinit, simt că trebuie să merg mai departe pe drumul spinos al creației, gîndindu-mă nu la dificultățile actului literar, ci la așteptările cititorilor...

Se opri din nou. Da, era mulțumit de scrisoare. Exprima ceea ce simțea și avea sentimentul că va produce bucurie și cititorului său.

Putea să se apuce din nou de scris, fără nici un complex de inferioritate. Nu există nimic mai mobilizator decît o scrisoare de la un admirator.

Finaliză cele două scrisori și le expedie.

Totuși, înainte să se apuce de scris mai avea cîteva treburi de făcut. Nu putea să le mai amîne. Viitorul său literar depindea de felul în care își îndeplinea obligațiile literare.

Trebuia să comenteze două texte. În cazul primei povestiri urma să adopte o poziție critică, iar în cazul celei de-a doua trebuia să fie laudativ. Părea că era vorba de ceva simplu. Numai că primul text îi plăcuse foarte mult, iar cel de-al doilea i se păruse o aiureală pretențioasă.

Din nefericire, nu opiniile sale contau. Instrucțiunile primite de la UMS fuseseră foarte explicite. Trebuia să se supună și să nu se abată de la dispozițiile primite. Doar respectînd instrucțiunile putea să fie promovat și să fie încadrat într-o categorie superioară de autori.

Oh, Doamne, poate va ajunge și el un scriitor cu cinci, șase cititori... dintre care măcar doi să-l laude...

În momentele sale de reverie își imagina că ajunsese un autor de nivel mondial, cu peste o sută de cititori, un scriitor care dădea interviuri la radio, la televiziune, despre care se scria în presă...

Oftă și începu să scrie:

Dragă domnule scriitor,

Am citit cu nespus interes povestirea dumneavoastră. Din nefericire, textul nu se ridică la nivelul așteptărilor...

Ce naiba să critice? Textul îi plăcuse. Ideea era originală, intriga captivantă, personajele convingătoare, iar finalul fusese extrem de surprinzător. Oftă din nou și continuă:

Chiar dacă dovediți o bună cunoaștere a tehnicilor literare, acțiunea trenează, iar personajele se exprimă foarte vulgar...

Bineînțeles că se exprimau vulgar, din moment ce era o poveste despre lumea celor aflați la marginea societății...

Ce naiba să mai scrie? Îi veni o idee. Zîmbi și începu să citeze din ceea ce își amintea din scrisoarea care-l enervase atît de mult.

Nu m-ați uimit cu nimic. Da, dați dovadă de imaginație, dar cui folosește? Ce-ați vrut să spuneți? Am senzația că-i vorba doar de un simplu joc intelectual, fără miză și fără mesaj...

Mai adăugă cîteva rînduri, în același stil, apoi expedie mesajul.

Trecu apoi la cealaltă analiză.

... chiar dacă e un subiect minor, l-ați tratat cu profesionalism și cu evident talent. Ssînteți un admirabil cunoscător al limbii literare, iar acțiunea captivează. Mi se pare o realizare de excepție. Aștept în continuare alte texte de aceeași valoare, poate chiar și mai bune....

Gata. Își îndeplinise toate obligațiile.

Rămase o clipă liniștit, suficient ca în minte să i se pornească din nou vîrtejul obișnuit de gînduri.

Oare cîți scriitori existau în lume? Oficialii UMS susțineau că numărul autorilor depășise un miliard, în timp ce acela al cititorilor se redusese drastic. Ca atare, fiecare scriitor trebuia să fie și cititor. Ca să dovedească faptul că citise textele ce-i fuseseră repartizate, autorul trebuia să le comenteze critic sau laudativ, conform instrucțiunilor.

Însă autorii citeau texte și le comentau din cauză că nu existau cititori sau pentru că, de fapt, nu existau nici suficienți scriitori? Întrebarea lui părea absurdă, dar, dacă analizai lucrurile cu atenție, îți dădeai seama de corectitudinea

ei. Pe piață se găseau cărți tipărite pe hîrtie, dar numai ale autorilor clasici, consacrați de foarte multă vreme, care se vindeau foarte bine. Doar puțini scriitori contemporani reușeau să pătrundă pe piața aceea. Explicația oficială părea foarte logică: resursele Pămîntului erau reduse, nu avea nici un rost să fie distruși copaci, dacă tipăriturile acelea nu aveau să fie vîndute. Creațiile autorilor contemporani se repartizau prin rețea unui număr redus de cititori – la început doar doi – iar în funcție de aprecierea acestora, textele erau distribuite apoi unui număr mai mare, pînă cînd autorul cu o recunoaștere mondială ajungea să aibă cărți tipărite pe hîrtie, care se vindeau în librării. Oare explicația aceasta – care părea logică – era adevărată? Dacă, de fapt, nu mai existau decît doi, trei scriitori și nici un fel de cititori? Iar cei doi, trei scriitori se citeau între ei, se lăudau sau se criticau reciproc, trăind cu iluzia că participau la o viață culturală reală. În aceaste condiții, UMS nu era decît o organizație alcătuită din cîțiva indivizi, care tocau fondurile guvernamentale...

Gînurile îi fură întrerupte de semnalul sonor care-l anunța că primise o scrisoare. Se uită pe ecranul calculatorului.

Jigodie ordinară!
O să-ți rup piciarele, codobatură pricăjită la minte!

Îl umflă rîsul. Hohoti îndelung, isteric.

Evident, mesajul era răspunsul la comentariile critice pe care abia le expediase. Izbucnirea de veselie îi fusese provocată de faptul că modul de exprimare nu semăna de loc cu al său. Deci mesajul acela **nu putea să fie al lui.**

Pentru că se temea, în adîncul sufletului său, că nu exista decît un singur scriitor, care era și cititor și critic și lăudător – adică el însuși.

Sigur, în momentele în care reușea să-și înfrîngă paranoia, își dădea seama că nu era cu putință să citească și să comenteze propriile texte fără să-și dea seama că povestirile acelea îi aparțineau. Doar dacă ar fi fost drogat.

Dar, dacă ar fi fost drogat, atunci n-ar fi fost în stare să-și dea seama că mesajul acela insultător fusese scris tot de el...

Iar rîsul îi încetă brusc.

Liviu Radu s-a născut în 1948 în București. Tot aici a absolvit Facultatea de Automatică a Politehnicii, secția calculatoare. A debutat cu povestirea „Fața reală a planetei Marte" în revista *Quasar* nr.5/1992. A publicat proză scurtă, romane, recenzii, eseuri. A tradus peste 40 de cărți. A obținut numeroase premii, cel mai important dintre ele fiind cel al Convenției Europene de SF din 2000 (Gdansk, Polonia).

Bibliografie:

Romane: **Trip-Tic** (1999), **Opțiunea** (2004), **Spaime** (2004)

Proză scurtă: **Spre Ierusalim** (2000), **Constanța 1919** (2000), **Babl** (2004).

Este prezent în antologiile: **Nemira '96**, **Timpul eroilor** (2001), **România SF 2001**

În numărul 188 (noiembrie 2005) al revistei maghiare Galaktika (premiul Eurocon 2005 pentru cea mai bună revistă) sînt publicate texte de Liviu Radu, Forin Pîtea, Bogdan-Tudor Bucheru și Mircea Opriță.

Alături de ei, regăsim numele lui Kelly Link, cîștigătoarea din acest an a premiilor Locus și Hugo pentru cea mai bună nuveletă (*The Faery Handbag* – care poate fi citită la adresa http://www.lcrw.net/fictionplus/link-handbag.htm) și laureată în anii precedenți a premiilor Hugo, Nebula, World Fantasy, James Tiptree Jr, Bram Stoker.

Doru Stoica

La cercuri

Că bine mai era la Cercuri, Doamne, începeam să ne adunam duminica dimineața, coboram de pe străduțe înfofoliți în pufoaice și broboade, apoi urcam din nou dealul spre căminul cultural, cu toții, tineri și batrîni, aburul răsuflărilor izbucnea ici și colo de sub căciuli, cîte un copil lua un lemn și zdrăngănea pe garduri stîrnind cîinii și scuturînd zăpada de pe porți, două cîte două, femeile mergeau cu pauze încremenind în mijlocul frazelor, în mijlocul străzilor, în mijlocul satului, 'ai nu mă-nebuni!, așa a făcut nenorocitu'??, apoi își reluau drumul clătinînd din broboade, treceam pe la poarta bisericii, părintele Ilie tot mai spera, astepta să vadă doar-doar o intra vreunul și la el, dar speranțele îi erau deșarte, șirul de babe în care își pusese nădejdea se scurgea ușor prin fața ochilor lui dușmănoși, n-avea nimeni nimic cu el, doar că vremurile o luaseră înaintea lui iar noi nu mai aveam timp de pierdut, eram bătrîni încă de la naștere, și prea hulpavi eram să trăim raiul de aici pînă la cel promis de Sfînția-Sa, ne îndreptam spre căminul cultural cu toții, purtînd în buzunare bateriile, asta era regula, ne spusese Sile Administratoru', bă, cînd veniți, luați si baterii cu voi că eu nu bag curent în dărăpănătura asta de cămin din banii mei, așa că luam baterii de la orice magazin, pînă și la moară sau la povarnă găseai baterii pentru că toți știau de boala noastră cu cercurile și toți ne împărtășeau păcatul, ne înșiram frumos la intrarea în cămin și ne așteptam rîndul la cercuri, cîte unul se apuca să facă glume pe seama femeilor care se mai rușinau de faptul că erau acolo, femei

în toată firea veneau să viseze, ele se înghionteau și rîdeau pe sub mustăți, apărea și Sile, demn, mîndru, pe bicicleta lui cea nouă, îi făceam loc respectuoși, dădea din cap numai, nu deschidea gura, descuia și intram o dată cu soarele de dimineață în încăperea întunecoasă, făceam să scîrțîie dușumelele vechi din scîndură de brad, ne îmbulzeam să apucăm loc pe scaune, ne descheiam la nasturi, ne suflam nasurile, ne dregeam glasurile, ne împachetam căciulile si așteptam cuminți să vină Sile, care apărea într-un tîrziu, rînjind, cu o țigară în colțul gurii, cu un braț de cercuri înșirate pe mînă, trăgînd dupa el un snop de cabluri colorate, se oprea la fiecare și alegea de pe mînă un cerc de alamă, semănau cu cununiile de la biserică, cercurile alea, dacă stau să mă gîndesc un pic, punea cununa lucioasă pe fruntea omului, dacă nu se potrivea bombănea și căuta alta înjurînd căpățînoșii, trecea mai departe, dă, bre, basmaua aia jos, cum vrei sa pui cercu' daca ții basmaua pe cap?, se conformau babele repede-repede, numai să nu se supere dom' Sile, copiii rîdeau cu gura pînă la urechi, bărbații clătinau din cap atotștiutori, băi Sile, vezi să nu mă mai strîngă ca data trecută, că m-a durut capu' trei zile, mai zicea cîte un bărbat, păi nu de la asta te-a durut bre, rîdea Sile și îi șoptea la ureche două-trei vorbe și omul se înroșea ca pătlăgica, trăgea Sile de cabluri, le înșira printre picioarele scaunelor vechi din lemn lăcuit apoi le lega la cercuri, hai, sînteți gata? ne striga el, gata, ziceam noi, acum băgați bateriile în păstaie, și băgam bateriile în păstaia crescută pe șirul de cabluri legat la cununiile de pe capetele noastre și abia atunci se făcea întuneric cu adevărat, nu dura mult dar era cel mai al naibii întuneric pe care îl trăisem, apoi începea să se lumineze ușurel și fiecare dintre noi se trezea în lumea pe care ne-o clădiserăm în săptămînile trecute, unii se trezeau la malul mării, alții în vîrful munților, orfanii căpătau mame, orbii căpătau vederea, neputincioșii căpătau haremuri, săracii bogăție și plictisiții adrenalină, totul depindea numai de tine, puteai sa fii cine vrei și unde vrei, umblau bîrfele prin sat despre cercul fiecăruia, că Gheorghe își făcuse cercul cu ajunul Crăciunului, împărăția acolo

peste un neam prosper și vesel, de cum intra în cerc îl așteptau copiii și nepoții pe care nu îi avusese niciodată, înjunghiau porcul și sîngele scurs pe zăpadă era mai roșu și mai real decît cel adevărat, mîncau pomana porcului și beau vin bun, că Vasile care nu avusese în viața lui pămînt era chiabur și ara de dimineața pînă seara cu mîinile lui un ogor mare cît lumea, că Ioana lui Purice făcea pomană pentru soacră-sa, că soacra Ioanei lui Purice îl însura pe fiu-său cu o fată de măcelar, că Ion Porcaru o ținea pe Claudia Schiffer în hambar, că Marin avea o motocicletă de mii de dolari cu care fugea de nebun pe malul mării, și cîte și mai cîte, de durau de dimineața pînă în crucea prînzului, se lăsa liniștea în căminul cultural, Sile fuma și se plimba printre noi, mai trăgea de cîte un cablu să vadă dacă e bine prins, mai aduna cîte o broboadă de pe jos și o punea posesoarei în brațe apoi, spre amiază, ducea coșul cu baterii uzate la gunoi pregătindu-l pentru noua șarjă, se mai uita la ceas, se milostivea să ne mai lase un pic, apoi se îndrepta spre colțul lui unde avea un laptop verde cu plasticul sărit pe alocuri, cu ecranul brăzdat în 3 locuri de dungi roșii, cu tastele șterse de mult, meșterea cîte ceva, deschidea ferestre în cercurile unora, mai striga la cîte unii să se potolească, cu voce de Dumnezeu furios striga Sile în cercuri, mai rîdea în barbă de ce vedea numai el, într-un sfîrșit închidea laptopul, se ridica și trăgea draperiile, ni se stingeau lumile și se aprindeau vechile dureri, ne întorceam în sat unul cîte unul, Sile ne dădea afară fără să îi pese de entuziasmul unora sau de durerea altora, doar pe Marin îl mai lăsa să stea cu cercul pe cap, uneori stătea cu zilele, nu îl invidiam, știam noi cu Marin bucăți dintr-o poveste pe care doar Sile o știa în întregime, Marin nu era un neica nimeni, dar nici deșteptul satului nu era, la începuturi era doar într-un singur fel celebru: se născuse urît din cale afară, lumea zicea că mamă-sa se speriase de pîndarul cimitirului într-o noapte prin '49 cînd căra apa pentru soacră-sa, ăla sărise gardul și o luase de mînă, șoptindu-i vorbe dulci că o avea la inimă de mult, femeia se speriase ca de moarte și urlase cît o țineau bojocii,

amuțise vreo două săptămîni și taman atunci rămăsese grea cu bărbatu-său, peste șapte luni se născuse Marin, urît de îl scăpase părintele în cristelniță la botez, de aia lumea îi zicea Marin a' lu' Speriata, nu avusese o copilărie frumoasă Marin, muncise din greu, de mic, pe pămîntul lui tată-său, luase bătaie cu ghiotura, apoi se angajase la Combinat, cît era ziulica de lungă îl trimiteau șefii de pe acolo să închidă robineții ăi mai mari, că avea putere, se bucurase de milostivenia deghizată în poftă de sex a cîtorva femei de serviciu mai miloase, ajunsese chiar șef de echipă prin '83 dar nu i se urcase la cap, rămăsese același om urît dar apreciat de șefi și de femeile de serviciu că era conștiincios la muncă și altruist la împerechere, asta pînă de curînd, vreo doi ani să fie de atunci, cînd ieșise la pensie și se apucase de muncit pămîntul rămas de la tată-său, fără prea mare tragere de inimă muncea omul, la cercuri în nici un caz nu ți l-ai fi imaginat, dar patimile nu aleg, așa că se cam lipise de căminul cultural, nu era duminică să lipsească, în cercul lui la început nu era mai rău ca la alții, era o insulă tropicală cum are tot omul, așa cum vedeai în afișele de pe pereții fostului cinematograf, de acolo luase și modelul, o insulă mititică mărginită de plaje aurii și ape albastre, cu palmieri, verdeață multă și cu un mic combinat petrochimic într-un colț, prin care el conducea o motocicletă roșie ca focul, era singurul bărbat în cercul lui și în combinatul lui, șef peste vreo douăzeci de instalații de cracare catalitică, mititele cît un saivan fiecare din ele, nu produceau nimic, decît zgomot și un pic de praf ca să aibă femeile de serviciu ce șterge, erau vreo zece cu toatele, femeile astea, nu cine știe ce frumuseți, dar zdravene și în putere, ștergeau praful cu o îndemînare remarcabilă, aș putea spune, ducea viață de om cumpătat Marin și în cercuri și afară, nu se auzise de vreo netrebnicie pînă la incidentul cu Ana, iarăși un element social de la care nu te-ai fi așteptat la blestemății, Ana era chiar stereotipul femeii din satul nostru, muncitoare din sărăcie, devotată bărbatului din urîțenie și în general cumsecade din lipsă de imaginație, doar păcatul băuturii îl avea femeia (aici iarăși se încadra perfect în peisajul

satului), nu bea mult, doar dimineața o puteai mirosi, în rest nu se atingea de țuică, era chiar o femeie normală, uscățivă, osoasă, înaltă cît ușa căminului cultural, dacă stau să mă gîndesc un piculeț acum îmi dau seama că era puțin cam înaltă, probabil de acolo avea cucuiele alea multe de pe frunte, că deh, pe la noi oamenii își fac ușile joase să nu iasă căldura, dar nu conta prea mult că nu se vedeau prea tare cucuiele și oricum le acoperea cu basmaua trasă pînă deasupra sprîncenelor care îi umbreau ochii verzi spălăciți, mergea un pic șchioapă Ana, de picorul drept în special, dar asta numai vara, pentru că iarna șchiopăta de stîngul, chestie de încălțăminte, probabil, în fine, o femeie cu totul și cu totul normală, ca mai toate femeile din satul nostru, avea și un bărbat, Stelică Ghioagă, iarăși un om cumsecade care numai la beție cădea în patima bătăilor și se apuca să caute foștii comuniști și să îi fugărească prin vii, numai ce îl vedeai că înșfacă un par din capul rîndului și aleargă pe rîndul de vie, era mic de statură și îndesat, iar dacă se întîmpla să fie vară și vița înaltă, zăreai doar vîrful parului fugărind prin vii cîte o bască proletară, de aia îl mai numeam în joacă Parul Lui Dumnezeu, nu se supăra Stelică, era om bun în esență, avea doar boala asta cu comuniștii și boala geloziei pe care Dumnezeu se milostivise și i-o mai domolise făcîndu-i femeia urîtă, în fine, acum spuneți și dumneavoastră dacă ăștia erau oameni de la care să te aștepți la melodrame, vă jur că nimic nu s-ar fi întîmplat dacă n-ar fi fost cercurile alea blestemate, Stelică nu prea dădea pe la ele dar Ana se cam spurcase, cred că de la țuică i se trăgea, că altfel era femeie rușinoasă, se dusese prima oară într-o joi și se uitase la ăi de stăteau frumos pe scaune cu cercurile pe cap, se hlizise și ea cu chibiții de pe margine de mutrele transfigurate ale visătorilor, apoi se mai uitase un pic la afișele de pe pereți, zăbovise îndelung la unul cu o actriță americană pe care nu mai țin minte cum o cheamă, apoi scosese polul dintr-un buzunar și bateriile din celălalt și îl rugase pe Sile Adminu' să o lege la cercuri, aflasem mai tîrziu că își înjghebase o gospodărie micuță înăuntru, o casă albă cu ferestre verzi, două rînduri de roșii în curte

și în rest nimica, numai iarbă și pomi, dar bateriile le consuma pe altceva: se făcuse frumoasă, luase chipul actriței de pe pereți, așa cum și-l putea aminti ea cu mintea ei începătoșată, de necrezut, dar făcuse treabă bună, Sile ne scosese pe ascuns la imprimantă poza ei necruțătoare, de rămaseserăm toți încremeniți, avea ochi albaștri și adînci și păr negru lung de ți-ai fi lipit palmele de el și acolo ai fi murit ca Japonezu' – electricianul care crăpase cu mîna înfiptă pînă la cot în televizorul de la primărie, nu știu ce mai făcuse Ana și cu buzele alea roșii și cu obrajii ăia albi, cu sînii vîrtoși și fesele vioaie dar eu unul recunosc cu mîna pe inimă că multă vreme am tot cumpărat de la Sile poze din alea scoase la imprimantă, pe urmă ne-a trecut, nouă, dar nu și lui Marin care probabil a fost mai impresionat decît noi, într-o asemenea măsură încît nu s-a lăsat și a făcut o blestemăție nemaivăzută care iarăși, nouă, ca niște oameni de bună credință ce eram, nu ne-ar fi trecut prin cap cu nici un chip: Marin s-a apucat într-o zi să caute marginea cercului, adică a mers și a mers acolo în cercul lui pînă ce a ajuns la un gard dincolo de care părea să îl pîndească muma nopții și a întunericului, din pari de salcîm, cu lații din fag și ulucile din brad, gardul, o aberație în accepțiunea mea, dacă îmi permiteți, lumina se termina imediat după gardul ăla, Marin însă nu s-a încurcat în metafizici din astea, a rupt două uluci și s-a trezit în cercul vecinului, curînd am aflat și noi, cu toții, nu-ți venea să crezi, te uitai la gard ca prostul și așteptai să vezi ceva dincolo de el însă bezna stătea lipită în spatele lui ca un macat de funingine, dar o dată ce băgai capul printre uluci se trăgeau perdelele de smoală, vedeai în cercul vecinului, ăsta putea să fie oricine, de la o zi la alta se schimbau vecinii așa că dacă voiai să dai de cineva aveai multe garduri de străpuns, dădeai frumos binețe omului că treceai prin cercul lui, unii îți răspundeau, alții te luau la înjurături, alții puneau cîinii pe tine și tot așa, n-aveai ce zice, omul pe pămîntul lui face ce vrea, să vezi atunci umblătura dracului pe noi, frățioare, mergeam de colo-colo ca năucii ca să rîdem de cercurile altora, după un timp ne-a mai domolit Sile Administratorul

care umbla cu un ciocan și niște colaci de sîrmă din cerc în cerc și încerca să pună ulucile la loc, doar lui Marin nu i-a trecut, pasămite poza Anei din cercuri săpase probabil o circumvoluțiune nouă și adîncă în creierul lui, nu s-a lăsat deci pînă nu a dat de ea, a găsit-o în curte copilind roșiile, nu s-a dus la ea, a stat doar în iarbă și a pîndit-o, asta și-a văzut de treabă apoi s-a luat cu altele, Marin să mai plece pas, azi așa, mîine așa, s-a prins Ana într-un tîrziu că stă un obsedat în iarbă așa că a început să umble în cerc numai în fuste strîmte și în bluze largi, să se parfumeze și să-și spele părul la soare, să se plimbe printre copaci goală, numai într-o cămășuță de in, Marin să turbeze nu altceva, din mațe îi urcau efluvii tulburi spre extremități, simțea că i se lungesc toate dar nu se mișca nici să îl omori, pînă într-o zi cînd Ana n-a mai răbdat și s-a dus direct la el, l-a privit cu ochi de cer înnorat deasupra mării, a rîs scurt și l-a tăvălit în iarba înaltă vreo două ceasuri, cu bucurie mare s-a ridicat mai apoi Ana din iarbă că v-am zis că Marin era altruist, din fire sau poate din prostie, așa că din acea zi nimeni n-a fost mai fericit decît ăștia doi, nimeni nu știa nimic, dar zi de zi Marin își lua motocicleta și umbla din cerc în cerc petrecut de blestemele oamenilor pînă ce simțea parfumul Anei înmiresmînd împrejurimile, trecea gardul, sprijinea motocicleta de un pom și o zărea în depărtare, în curtea casei albe, aplecată pe jumătate, copilind roșiile, i se răsculau toate simțurile, pășea furiș si o cuprindea de mijloc pe neașteptate, ea țipa fericită și se topea sub răsuflarea lui, i se ghemuia la piept fericită și el își dădea seama că nici una dintre femeile a căror ardoare o primise cu un soi de bogdaproste la combinat nu se lipise așa de el, cu trupul tot, femeia asta își punea urechea pe pieptul lui și închidea ochii strîns, de teamă să nu se trezească dintr-un vis, era cam toantă, normal că era vis, pînă și cei mai tîmpiți știau asta, de fapt o știa și Ana și i se strîngea inima cînd se gîndea că afară e măritată cu Stelică, respira adînc însă și curînd mirosul de bărbat al lui Marin îi aprindea din nou dragostea și îi alunga gîndurile negre, fericire fără margini cum ar spune Maupassant, cred, dar asta numai în cercuri,

afară se făceau că nu se cunosc, își dădeau doar bună ziua pe uliță ca tot omul, ca să nu intre satul la bănuieli, totuși ceva îi păruse ciudat încornoratului de Stelică, pe ăsta nu prea îl vedeai la cercuri că avea el destulă treaba cu comuniștii în timpul liber, așa că chiar nu prea știa ce se întîmplă pe acolo, auzise el pe la cîrciumă cum stau treburile dar nu prea îi păsa, ceea ce i-a dat de bănuit însă a fost comportamentul neobișnuit al Anei care renunțase să mai bea țuică dimineața înainte de a pleca la cercuri, asta era chiar un semn îngrijorător așa că se pusese pe gînduri, fapt neobișnuit pentru el, de data asta, încercase să bea, dar la oameni de genul lui nu prea mai merge băutura cînd ești îngîndurat, mai fugărise cîțiva comuniști, dar fără chef, îi pierduse prin vii cu mare ușurință și parcă zărise un pic de dispreț în ochii lor, așa că într-o zi mersese la cercuri și îl luase pe Sile de beregată, ăsta se scăpase pe el și îl trimisese drept în cercul Anei, intrase Stelică înăuntru și o văzuse pe Știma Lacului de care îi tot povestise bunică-său și care îi condimentase adolescența, era Ana, și felul în care cînta prin curte îl înnegrise la suflet pe Ghioagă care realizase că asemenea transformări bruște au loc în special ca urmare a nesăbuințelor adulterine, așa că s-a pus la pîndă, trei zile nu s-a mișcat din cercuri, a așteptat în porumbul vecinului, turbat peste măsură bărbatul, mai băga capul din cînd în cînd printre uluci să vadă dacă a sosit amorezul nevesti-sii, îi urca furia în gît ca vinul prost după o beție cu dușmanii, dar aștepta fără să se miște, se lăsase seara deja și gelozia cruntă îi făcea ochi de pisică așa încît cînd iarba a început să scîrțîie sub pașii lui Marin, Stelică era deja în cercul nevesti-sii, furișîndu-se, cu limba scoasă în colțul gurii, cu o bucurie năpraznică în ochii de nebun, cu parul strîns în palmele muncite, gata să ucidă, trebuie că în seara aia vreun înger lăsase deoparte treburile lui îngerești, cîntări și alte prostioare din astea de asexuat și se aplecase puțin asupra lui Marin care se întorsese brusc și văzuse nenorocirea venind spre el cu parul în mînă și cu dinții rînjiți, fugise Marin ca de Moarte și nu se oprise decît în cercul lui unde apăsase întrerupătorul negru de ebonită

și ieșise, alergase dîrdîind pînă acasă și plînsese în pumni ascuns în fînar cu gîndul la Ana, își imagina el bine ce avea să îi pață pielea și nu își imagina greșit deloc, Stelică se strecurase mai departe pînă în bătătura Anei din cercuri și o luase la poceală, dădea cu mare plăcere, răcorindu-se, dădea fără grabă, că știa că dă degeaba și că bătaia adevărată avea s-o dea el afară, nu acolo, o lăsase pe Ana cu capul zdrobit lîngă o tufă de iasomie, aruncase parul și plecase calm, cu gînd să aplice în lumea bună învățăturile din cercuri, ca să vezi chestie, țeasta nu se sparge cu una cu două și în nici un caz dacă dai la întîmplare, trebuie metodă și răbdare, ieșise și plecase la cîrciumă unde băuse cîte ceva, te miri ce, nimic important, apoi luase drumul casei unde se pusese din nou pe așteptat o Ană confuză și neștiutoare pentru care lucrurile din cerc se petrecuseră prea repede, alarmele țiuiseră în laptopul lui Sile semnalînd moartea personajului așa că omul o dăduse afară, se trezise Ana pe jos în căminul cultural fără prea multe amintiri dinăuntru, plecase spre casă dînd binețe oamenilor pe stradă, aveau să fie ultimele cuvinte pe care avea să le rostească, intrase în curte încercînd să alunge din inimă și din minte ultimele rămășițe de zîmbet, deshisese ușa casei și se întîlnise cu destinul, crud, băut și cu un par de salcîm în mîini, răsuflase o dată adînc și mai apucase să întrebe „de ce dai, Stelică?", mai tîrziu doctorii aveau să spună că din fericire țeasta i se dovedise suficient de groasă, dar din păcate un biet vas de sînge ieșise din matcă și se revărsase pe cîmpia fericirii ei, cufundînd-o într-un mare de vise ciclice în care amintirea lui Stelică o fugărea într-un coșmar continuu dincolo de pereții închisorii în care ajunsese, după două luni rudele renunțaseră să o mai poarte pe la doctori, o scoseseră din spital și o lăsaseră în grija unui nepot din sat căruia Marin i-a dat motocicleta lui din cercuri pentru a-i adormi vigilența, a închiriat cămăruța din căminul cultural unde cîndva stătuse aparatul de proiecție și, prin găurile pătrate prin care altădată un ochelarist pedofil ne hrănea cu filme, trăsese cablurile unui cerc, pe care cu smerenie i-l pusese Anei pe fruntea plină de cucuie schimbînd coșmarul

nevăzut dar banuit de inima lui de îndrăgostit cu visul dulce al copilitului de roșii în căsuța alba, Ana trăia numai în cercuri în timp ce afară Marin o hrănea cu linguriță, îl vedeau oamenii dimineața că trece pe bicicletă, cu sticla de lapte bătut într-o sacoșă de plasă, îl abordau cu milă, un' te duci Marine?, iacă, la cercuri, neică Gheorghe, mă duc să văz ce face Ana, mergi cu Dumnezeu băiete, se pierdea prin vălătucii de praf stîrniți de camioanele de la balastieră, ajungea la cămin, descăleca din mers aproape, sprijinea bicicleta de zidul văruit, lua sacoșa și pășea în întuneric, Sevastița mătura sala și prin porțiunile de vopsea desprinsă de pe geamuri soarele pătrundea înăuntru și înfigea săgeți galbene în dușumeaua putredă, Ana zăcea pe scaun în cămăruța de proiecție și nu știai dacă mai e vie sau a murit, Marin îi dădea părul la o parte de pe față, o ștergea la colțurile gurii cu o batistă mototolită apoi o hrănea cu răbdare, hai cu neica, Ană, mănîncă să prinzi puteri, hai că mai tîrziu avem treabă, și rîdea pe înfundate, apoi își punea și el cercul și plonja ca un delfin în oceanul pasiunii nătînge, pură și nesofisticată cum era ea, Ana îl aștepta rîzînd la gard, și lui i se tăia răsuflarea, își revenea abia mult mai tîrziu, la cîrciumă, unde într-o seară de mai ne-a spus tuturor povestea copleșind imaginația noastră săracă cu șuvoiul de apă călîie al iubirii lui nebune, ne-a invitat pe toți la nuntă, unde ne-am dus, că doar nu era să fim sălbatici, Sile și-a ținut cuvîntul, poate și din remușcări pentru faptul că participase la necazul omului, și a stricat gardurile dintre cercuri, a fost frumoasă nunta, doar că nuntașii nu se prea potriveau între ei, epocile se amestecau și personajele se tăvăleau într-un talmeș-balmeș anacronic, nu prea mai știai cine mai este fiecare, mai ales că Sile ne lasase să ne aducem și însoțitorii făuriți în cercuri, vedetele de la Hollyood care răspundeau la nume de Gheorghe și Măria se prindeau în horă lîngă Ștefan Cel Mare și Marchiza de Pompadour, fermieri elvețieni rîdeau cu piratii din Peter Pan iar piloții de la NASA dansau cu femeile de serviciu de la combinatul lui Marin, totul într-o veselă devălmășie care avea să se mențină anarhică și perpetuă,

mulți, mulți ani după aceea, culminînd cu împletirea tuturor în minunata structură pe care răuvoitorii o numesc azi Babilonul și pe care noi o numim simplu, ca pe vremuri, La Cercuri.

Doru Stoica s-a născut în Ploiești, la 19 decembrie 1971. În 1995 a absolvit Facultatea de Utilaj Petrolier din cadrul Universității de Petrol și Gaze, iar în prezent lucrează la un institut de proiectări din domeniul petrolului. În SF a debutat cu grafică în 1993. Prima proză publicată a fost „Paznic de noapte" (1994, *Jurnalul SF*). N-a scris mult, a publicat și mai puțin. Are un volum de proză scurtă, **Între bariere**, care, din diferite pricini, își tot amînă apariția.

Este prezent în antologiile **Motocentauri pe acoperișul lumii** (Ed. Karmat Press, 1995) și **Romania SF 2001** (ProLogos, 2001). În **Almanahul Anticipația 1995** a publicat un text scris în colaborare cu Dănuț Ivănescu.

Zilele „Dan Merișca" 2005

În perioada 18 – 20 noiembrie vor avea loc la Iași Zilele „Dan Merișca".

Sîmbătă 19 noiembrie sînt cuprinse în programul manifestării două lansări de carte: la ora 11, la Librăria Humanitas, va fi lansat volumul **Stația Pierzaniei** de China Miéville (Ed. Tritonic, colecția *fiction.ro*, traducere de Mihai Samoilă); iar la ora 12, la Librăria Junimea, va fi lansat primul număr al revistei **fiction.ro** apoi, la ora 12.30, volumele **Așteptînd-o pe Sara** de Michael Haulică și **Armele zeilor și alte povestiri** (antologie de Michael Haulică), ambele apărute la Editura Millennium Press.

TRITONIC
grup editorial

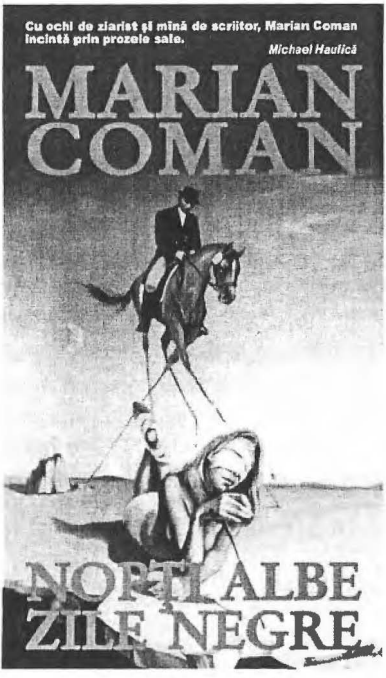

Marian Coman s-a născut la Mangalia în 1977. Este absolvent la Facultăţii de Psihologie şi Asistenţă Socială din cadrul Universităţii Petre Andrei, Iaşi. Ziarist, a lucrat la mai multe ziare din Brăila şi Galaţi, iar în prezent ocupă funcţia de redactor-şef adjunct la cotidianul Obiectiv Vocea Brăilei, unde susţine un supliment SF săptămînal. Literatura şi artele imaginarului. A obţinut, pentru ei, premiul Romcon (Covenţia Naţională de SF) la secţiunea Mass-media în 2004.
Ca scriitor, Marian Coman a debutat în suplimentul Supernova nr.64/2995. În 2004 a ciştigat Premiul Dan Merişca. Este prezent cu texte în antologiile România SF 2001 (ProLogos, 2001), Quasar 001 (Media-Tech, 2001), Noesis (Societatea Culturală Noesis, 2002 în format electronic), Liternet 2002, vol. 3 (Liternet, 2002 în format electronic), Alte lumi, alte legende (Mdia-Tech, 2002).

Nopţi albe, zile negre este o carte despre prietenie, în primul rînd. Prietenia care trece dincolo de moarte, care păstrează amintirea.
Prietenii sînt nemuritori, şi aşa este Cătălin, personajul care va trăi mereu în cartea lui Marian Coman.
Copilăria, dragostea, satul şi oraşul se topesc în paginile acestei cărţi, dîndu-i carne şi sînge.
Ne aflăm în faţa unui debut de excepţie, al unuia dintre cei mai talentaţi scriitori ai generaţiei sale.

PROFILE PUBLISHING

t... TRITONIC

Rick Kleffel

Neil Gaiman, *Anansi Boys*,
Ed. HarperCollins, 2005

E greu să pătrundem în inimile familiilor. Fiecare familie este diferită. Fiecare este o mașinărie complexă, construită de-a lungul timpului, care funcționează – sau nu – potrivit unor reguli în cel mai fericit caz arbitrare și-n cel mai nefericit insondabile. Fiecare membru al fiecărei familii știe asta și cu toții cunoaștem diversele trucuri pe care le folosesc familiile noastre pentru a trece de la o zi la alta, de la o generație la cealaltă. Zîmbete și compromisuri, mîrîituri și amenințări – fiecare acțiune are un loc, un timp, un fel de a se desfășura așa cum o cer împrejurările. Fiecare familie e ciudată, cu adevărat ciudată, și ca membrii fiecărei familii să înțeleagă acest lucru, comportamentul lor trebuie văzut din exterior.

Dar dinăuntru, din interior, fiecare membru al fiecărei familii știe că ceea ce s-a făcut este ceea ce trebuia făcut. Pur și simplu nu ai de ales. În **Anansi Boys**, Neil Gaiman aprofundează complexa țesătură a relațiilor de familie și exteriorizează magia pe care o simțim cu toții că ne face viețile să funcționeze. Da, familiile lui se întîmplă să fie alcătuite din zei și copiii lor, din fantome și criminali, din femei înțelepte și bărbați ignoranți. Însă aceasta este, în linii mari, plămada oricărei familii, nu-i așa? **Anansi Boys** este cea mai bună lucrare de pînă acum a lui Neil Gaiman, combinînd profunzimea mai serioasei sale cărți **American Gods**, cu toate miturile ei, cu o sensibilitate comică ce-i permite să pună în practică o varietate de stiluri de povestire, executate cu o mînă sigură, neforțată. **Anansi Boys** este o capodoperă a pistelor false. Comedia spumoasă și spectacolul supranatural buf

sînt împletite cu măiestrie în jurul unui interes duios și cît se poate de intens manifestat pentru mișcarea de du-te-vino care-i întărîtă pe tați împotriva fiilor, pe frați unul împotriva celuilalt și clanuri întregi împotriva lumii reale, a lumii imaginare sau a unei lumi avînd cîte puțin din fiecare.

Tatăl lui Charlie cel Gras nu e ca toți ceilalți tați, dar hei, așa sînt întotdeauna tații, nu? Totuși, tatăl lui Charlie cel Gras întrece orice măsură. Charlie cel Gras – nume pe care i l-a dat tatăl lui și de care n-a mai scăpat niciodată – este pe cale să se căsătorească, cînd primește vestea că tatăl lui a murit. Din acel moment, viața sa din Londra aflată într-un echilibru atent construit – avînd o slujbă la o corporație de servicii financiare, o logodnică cu o mamă agitată care nu-l prea place – începe să se destrame într-un fel pe care doar Neil Gaiman îl putea închipui.

Gaiman e un scriitor foarte îndrăznet, care merge la țintă din prima pagină. Însă face asta într-un chip atît de abil, atît de firesc, încît cititorul nu poate să nu se lase fermecat. Cînd Charlie află de moartea tatălui său, își întîlnește de asemenea și fratele de care n-a știut niciodată. Toată acea magie a familiei este un pic mai intensă în lumea lui Charlie, fiindcă tatăl lui este Anansi, zeul Pișicher. Iar fratele lui, Spider, stăpînește toată magia.

Gaiman complică în mod inteligent lucrurile apelînd la proza polițistă, la comedia bufă, la un plan de acțiune supranatural și la stiluri de povestire mitică. Miracolul este că face aceasta fără nici un efort, cu o mînă precisă și atît de sigură, încît poate trece de la o poveste a ticăloșiilor dintr-o corporație la o poveste de dragoste din Caraibe prin intermediul fantomelor și al zeilor. Pare complicat, însă de fapt e simplu. Charlie are cea mai sucită familie din cîte ați întîlnit vreodată și-n mod sigur la fel de sucită ca a voastră. El ar vrea să se căsătorească pur și simplu cu fata pe care o iubește și să ducă o viață relativ normală. Însă fratele lui, tatăl lui și prietenii de familie nu-i fac deloc ușoară această încercare.

În **Anansi Boys**, Gaiman își demonstrează întreaga gama a îndemînărilor de scriitor. Este palpitant și remarcabil de comic, chiar și atunci cînd abordează subiecte serioase, cum ar fi relația tată–fiu și pătrunderea mitologiilor antice în lumea modernă. Intriga este aici cît se poate de complexă, și totuși pare incredibil de transparentă. Motorul generator de intrigi al

lui Gaiman funcționează pe bază de jonglerii financiare, o poveste cu fantome și mai multe povești de dragoste. Pe acestea, însă, le așează pe hîrtie cu atîta claritate și logică, încît romanul curge firesc de la o scenă la cealaltă. Numai în amintire, gîndindu-vă în urmă la roman – și-ntr-adevăr vă veți gîndi la el – **Anansi Boys** vi se va părea complex, așa cum este de fapt.

Gaiman împletește cu măiestrie o varietate de stiluri narative într-un fel atît de fără de cusur, încît romanul devine aproape absurd de ușor de citit. Personajele sînt complicate, dar logice. Sînt atît de multe, încît romanul aproape că pare puțin cam aglomerat, însă fiecare personaj, principal sau secundar, primește exact cantitatea potrivită de atenție și de profunzime. În universul său de buzunar, Gaiman jonglează cu toate acestea cu precizie și cu un zîmbet mare și lătăreț pe față. Nu, stați, zîmbetul acela e pe fața voastră.

Umorul joacă un rol mult mai important în **Anansi Boys** decît în **American Gods**. Cînd nu veți rîde homeric, Gaiman vă va face să rînjiți. Chiar dacă umorul lui este deseori cel mai bine descris drept umor negru, este de asemenea și plin de viață. Gaiman este îndrăgostit de lumea lui sucită, de familia lui ciudată și pînă și de cei mai bizari dintre însoțitorii membrilor acelei familii. Cînd un autor iubește totul într-o carte așa cum e limpede că o face Gaiman, cititorii vor descoperi că întreg acel amalgam complicat li se va părea mult mai simplu decît este de fapt. Aceasta e și singura eventuală problemă pentru Gaiman în privința romanului **Anansi Boys**. Lucrarea funcționează atît de bine, încît mulți cititori s-ar putea să nu-și dea seama niciodată că este remarcabil de sofisticată.

Desigur, acesta e genul de problemă la care scriitorii ar trebui să viseze. **Anansi Boys** ne spune atît de multe despre noi în atîtea feluri abile și imaginative, încît pare că dă pe delături. Și totuși, romanul pare de asemenea frumos înglobat, coagulat într-o singură poveste, o singură familie și un om care este singur cel puțin la începutul poveștii. Acesta e talentul, după cum ne-a spus John Donne: „Nici un om nu e o insulă". Neil Gaiman, în **Anansi Boys**, înfășoară acest mesaj într-un roman atît de interesant, atît de minunat de spiritual, încît nu veți bănui niciodată cît de profund ați fost afectați. Pînă ce va trebui să vă întîlniți data viitoare cu familia voastră.

Charles Stross, *Accelerando*, Ed. Ace/Penguin Putnam, 2005

Sîntem atît de adînc cufundați în prezent, încît ne e greu să ținem minte că trăim și în viitor. Ne este mult prea ușor să ședem în cafenelele în aer liber, bucurîndu-ne de bucatele unei lumi întregi, surfînd în același timp pe internet cu ajutorul laptop-urilor. Acoperiți de bolta cerului albastru și înconjurați de susurul traficului pe Pacific Avenue, e posibil să ne spunem că așa au stat lucrurile întotdeauna.

Însă, la doar patru ani de la acel iconic an 2001, ne e limpede că nu ne vom îmbarca în nici o odisee spațială. Nu trăim în viitorul descris de Arthur C. Clarke sau de Stanley Kubrick. Nu, în vreme ce ședem și ne bucurăm de aerul proaspăt, în bătaia brizei de vară și a informațiilor care vor să fie libere, trăim în lumea cyberpunk imaginată de William Gibson în **Neuromancer**, lume căreia-i sărbătorim acum cea de-a douăzeci și una aniversare. Gibson însuși a conceput **Neuromancer** la o mașină de scris Hermes manuală; viitorul lui este prezentul nostru. Ceea ce aduce după sine întrebarea: Unde, în prezentul nostru, ne putem găsi viitorul?

În **Accelerando**, o familie de nivel nu tocmai mediu este trimisă peste trei generații într-un viitor în care oamenii par mult mai extratereștri decît orice năzdrăvănie venită din spațiul cosmic. Cu sensibilitate, umor și o extremă tehnofilie, Stross pornește într-o călătorie care deconectează umanitatea și-i reconectează pe cititori pentru a experimenta Singularitatea. Bun venit la Răpirea Tonților.

La începutul cărții, Manfred Macx este ocupat zi de zi să inventeze noi tehnologii, mintea lui fiind divizată între limitele craniului său și sălbăticiile nesondate ale Internetului. Asta nu-l împiedică să se îndrăgostească de Pamela, o avocată numai foc și pară, care-l ridică la noi nivele ale inventivității, dar îl și aruncă într-un abis sentimental. Fiica lor, Amber, evadează în sistemul solar ca astronaut independent. Fiul lui Amber, Sirhan, trebuie să renunțe la viața sa de sihastru erudit atunci cînd rasa umană e amenințată de propriu-i Vlăstar Abject, post-oameni care nu mai au nevoie de corpuri fizice. Scena e pregătită pentru o reuniuni de familie a apocalipsei.

Structural, **Accelerando** este un roman ştiinţifico-fantastic clasic, cu rezolvări-minune. Stross păcătuieşte fără regret, ici făcînd exces de informaţii, colo oferindu-ne o bîlbîială tehnologică, croindu-şi drum cu forţa în creierul cititorului pentru a descrie ceea ce prin definiţie noi nu putem înţelege. Singura lui unealtă de depăşire a situaţiei este limbajul, iar el îl foloseşte strașnic, creînd un hibrid bizar şi sclipitor de documentare tehnică şi poezie-jazz. Stross are atît de multe idei şi putinţa lui de a transmite cu claritate concepte complexe este atît de mare, încît lectura romanului este o revelaţie. Vechile plăceri ale unei lecturi ştiinţifico-fantastice revin la viaţă citind **Accelerando**.

Gîndindu-şi povestea sub forma unei saga de familie ce cuprinde mai multe generaţii, el reuşeşte să păstreze o legătură sentimentală, lansînd în acelaşi timp, paragraf după paragraf, mai multe idei decît pun majoritatea scriitorilor de SF într-un întreg roman. Această combinaţie fericită de concepte conflictuale şi lumi inventate este viabilă datorită unui puternic umor şi a concentrării constante a atenţiei asupra familiei. De fiecare dată cînd cititorul are impresia că scrisul a devenit ceva automat, Stross găseşte un mod de a da în vileag un adevăr emoţional percutant.

Desigur, toate personajele umane din **Accelerando** găsesc un concurent serios sub forma tehnologiei, ea însăşi un personaj principal. Însă Stross îşi modelează maşinăriile cu mîna unui om. Fiecare nano-aia şi cyber-aialaltă poartă pecetea creatorului – maimuţe lacome prea deştepte să le fie şi cu noroc, punînd mîna pe oase ca să-şi zdrobească vecinii numai ca imediat să le cadă din cer o drăcie nucleară. Şi, după cum arată şi titlul, nu contează doar maşinăriile; ritmul este el însuşi un jucător. Înainte ca vreo nouă spiţă a clanului Macx să-şi fi dat seama cum stau lucrurile, următoarea este adusă deja la orizont, mai mică, mai bună, mai rapidă. Însă există tehnologii pe care Stross nu le depăşeşte aici – o scriitură bună şi romanul ştiinţifico-fantastic.

În **Accelerando**, Stross în mod sigur nu încearcă să prezică viitorul. În schimb, el se foloseşte de limbaj pentru a descrie impresia pe care s-ar putea să ne-o lase viitorul odată ce vom ajunge acolo. Ştiind – şi netemîndu-se – că informaţia vrea să fie liberă, Stross îşi va oferi romanul spre download pe Internet. Cititorii se vor putea bucura să citească romanul său la lumina laptop-urilor în vîntul

răcoros din serile călduroase. Sau puteți rămîne tradiționaliști, cumpărînd cartea, cumpărînd-o folosind vechiul sistem economic și întorcînd pagină după pagină, în vreme ce viitorul vă șoptește la ureche, purtat de briza blîndă a verii.

Traducere din limba engleză
Mircea PRICĂJAN

Rick Kleffel este autor de recenzii și interviuri pe care le publică în *Agony Column* (revistă online de critică – *http://trashotron.com/agony*), dar și în reviste ca *San Francisco Chronicle, Cemetery Dance, Midnight Graffiti* sau *OtherRealms*.

Noutăți editoriale
Octombrie 2005

- Margaret Atwood • The Penelopiad • (Canongate)
- Clive Barker • Clive Barker: Visions of Heaven and Hell • (Rizzoli)
- Stephen Baxter • Transcendent • (Orion/Gollancz)
- Octavia E. Butler • Fledgling • (Seven Stories Press)
- Jon Courtenay Grimwood • 9Tail Fox • (Orion/Gollancz)
- Neil Gaiman & Dave McKean • MirrorMask • (HarperCollins)
- Peter F. Hamilton • Judas Unchained • (Macmillan UK)
- M. John Harrison • Viriconium • (Bantam Spectra)
- Gwyneth Jones • Bold as Love • (Night Shade Books)
- Stephen King • The Colorado Kid • (Dorchester/Hard Case Crime)
- George R. R. Martin • A Feast for Crows • (HarperCollins/Voyager)
- Richard K. Morgan • Woken Furies • (Ballantine Del Rey)
- Terry Pratchett • Thud! • (HarperCollins)
- Alastair Reynolds • Pushing Ice • (Orion/Gollancz)
- Justina Robson • Silver Screen • (Prometheus/Pyr)
- Ian Watson • Butterflies of Memory • (PS Publishing)
- Walter Jon Williams • Conventions of War • (HarperCollins/Eos)
- Jeanette Winterson • Weight • (Canongate)

(după Locus Online)

Paul Di Filippo

Richard K. Morgan, *Woken Furies*,
Ed. Del Rey, 2005

Poate că cititorii mai norocoși își vor aminti de Takeshi Kovacs din celelalte două apariții răsunătoare ale sale: cea din **Altered Carbon** (2002) și cea din **Broken Angels** (2003). Kovacs trăiește în viitorul îndepărtat, cînd o mînă de Lumi Locuite de pe tot cuprinsul galaxiei se află sub conducerea dezlănțuită a Protectoratului. Kovacs a fost cîndva un Trimis, un super soldat devenit spion devenit asasin, însărcinat să întărească politica Protectoratului și să se asigure că nici o planetă nu calcă strîmb. Însă asta se întîmpla înaintea unei serii de declinuri nebănuite, trădări și auto-înfrîngeri trecute în revistă în cărțile dinainte. Acum, Kovacs s-a întors în lumea sa natală, din care a fost recrutat cu secole în urmă: Lumea lui Harlan, numită astfel după fondatorul ei, Konrad Harlan. Locuită de 400 de ani, planeta a strălucit odată puternic cu lumina unui blazon al rebeliunii liberale sub conducerea legendarei Quellcrist Falconer. Însă asta se întîmpla cu mult timp în urmă. Acum, Falconer e moartă de secole și Primele Familii conduc într-un mod oligarhic.

Însă este Falconer „Cu Adevărat Moartă", în înțelesul obișnuit al termenului? În acea eră, e foarte greu să mori fără putință de întoarcere, căci personalitățile (chiar și sufletele, dacă vreți să priviți astfel problema) sînt înregistrate digital periodic și „reatașate" la trupuri sintetice sau clonate. Kovacs însuși a „murit" de zeci de ori. Poate că Falconer este și ea acolo pe undeva.

Cînd Kovacs vine fără să vrea în ajutorul unei femei numite Sylvie Oshima, el începe o lungă călătorie pentru aflarea adevărului despre Falconer. O însoțește pe Sylvie în timpul serviciului acesteia într-o re-

giune stearpă întesată de „miminți", mașinării militare de ucidere autonome rămase abandonate după conflictele din trecut. Scăpînd de capcanele de acolo, acesta, alături de Sylvie, ajunge înapoi în civilizație, printre membrii rezistenței quelliste. Datorită misiunii sale autoimpuse, va ajunge într-un sfîrșit să străbată în lung și-n lat toată planeta, de la o insulă izolată la străzile orașelor mari. Și la fiecare pas, va fi urmărit îndeaproape de un ucigaș: o versiune mai tînără necruțătoare a lui însuși, reatașată ilegal unui trup de cea mai bună calitate.

Nu sînt atît de încîntat să-mi fac propria cunoștință

Takeshi Kovacs este probabil cel mai rău prieten pe care l-ai putea avea. Toți cei care au vreo legătură cu el ajung într-un final să fie uciși. Dușmanii lui mor într-un număr mult mai mic decît amicii și aliații lui. Dacă ai de ales, ai face bine să treci pe lista sa neagră. Genul acesta de scriitură *noir* existențială – un om urmărit de-o soartă crudă care-i răpune pe cei apropiați lui – este tipic pentru modul de abordare al SF-ului practicat de Morgan. El nu face rabat de la idei sau lucruri ciudate, însă acestea sînt cu toatele bine înglobate într-o matrice a darwinismului pesimist, a nereușitelor interpersonale și a indispoziției sociale. Rezultatul seamănă cu lectura unui Keith Laumer filtrat prin intermediul lui Greg Egan filtrat prin intermediul lui James Crumley. E-o băutură tare.

S-ar putea să difere gradul dumneavoastră de rezistență în fața numărului de dăți în care Kovacs e culcat la pămînt, se zbate să treacă prin chinuri și înșelătorii și discuții cu sine însuși dacă să renunțe sau nu la orice fărîmă de nobilitate. Dar nu puteți spune că Morgan nu pune trup și suflet și o cantitate considerabilă de talent la scrierea prozei și la conceperea intrigii sale. Dialogul său e necioplit și caustic, însă plin de duh. Hiperbolele sale obligatoriu negre, metaforele și comparațiile excentrice sînt într-adevăr exagerate și deseori prea scatologice pentru a fi citate aici. Iar panoplia de personaje e convingător prezentată.

Fie că descrie orașul Millsport, cu o populație de 20 de milioane de locuitori, în Capitolul 28, fie că dedică un întreg capitol (cel cu numărul 31) unei înspăimîntătoare cățărări pe o costișă abruptă, Morgan are abilitatea de a trezi în mintea cititorului imagini directe și vii. Iar revelațiile sale din final cu privire la aptitudinile

Sylviei Oshima vin să încununeze opera.

Însă bănuiesc că ceea ce e mai de lăudat la Morgan și la eroul lui este faptul că în lumea aceea ultra-tehnologică, unde pînă și moartea a fost cucerită, el reușește să afirme importanța oamenilor ca ființe individuale. Takeshi Kovacs este faimosul cavaler înfrînt al lui Raymond Chandler care a beneficiat de cîteva îmbunătățiri de natură neurochimică.

China Miéville, *Looking for Jake*, Ed. Del Rey, 2005

Această primă colecție de povestiri a apreciatului autor britanic al unor cărți precum **Perdido Street Station** (2000) și **The Iron Council** (2004), îl găsește pe Miéville trecînd dincolo de tărîmul său fictiv din New Crobuzon – cu excepția unei singure dăți – și intrînd pe unele teritorii noi și ciudate, multe dintre care avînd bizare legături cu lumea contemporană.

În povestea care dă titlul volumului îl aflăm pe povestitorul fără nume rătăcind pe străzile unei Londre ce a fost victima unei „apocalipse inexacte". Acesta se află în căutarea celui mai bun prieten al său, singurul om care s-ar putea să înțeleagă natura catastrofei. În „Foundation" se vorbește despre un om cunoscut drept „sufleorul caselor". După o scurtă plimbare prin casa cuiva, acesta poate identifica toate problemele de structură. Însă talentul său a fost cumpărat la un preț coșmaresc și factura e scadentă. Ce poate fi mai inocent decît un loc de joacă pentru copii aflat într-un mare magazin de mobilă? Nimic, spuneți? Dar dacă „The Ball Room" („Sala de bal") e bîntuită...?

Povestitorul din „Reports of Certain Events in London" se numește China Miéville. Însă dacă este unul și același cu autorul, ar trebui să vă fie milă de el. Căci el devine accidental păstrătorul unor informații periculoase despre cartografia secretă a tuturor orașelor din lume, și pare damnat. În „Familiar", un vrăjitor are grijă de un cirac foarte neobișnuit, care se întoarce împotriva învățătorului. „Entry Taken From a Medical Encyclopedia" istorisește despre originea și efectele unei maladii bizare. În „Detail", un băiat trebuie să slujească drept intermediar între mama lui și nebuna din localitate. Însă nebunia femeii este de fapt o poartă către natura universului.

„Go Between" urmărește soarta unui individ comun care se întîmplă să fie înregistrat